

# FAUSKE KOMMUNE

## Møteinnkalling for Partssammensatt utvalg

**Tid: 30.05.2023 kl.: 09:00 - 10:30**

**Sted: Kommunestyresalen , administrasjonsbygget**

**Eventuelle forfall meldes på telefon 901 87 192**

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Vi ber om at sakspapirer ikke kastes etter møte, da møteprotokoll fra møtet kun vil inneholde innstilling og vedtak i sakene.

Merknader til møtet:

Orientering status i arbeidet med kompetanseplan

### **SAKSLISTE: - MØTE NR 2/2023**

Sak nr.	Sakstittel
002/23	Godkjenning av møtebok
003/23	Økonomimelding 1 2023
004/23	Omstillingsprosjektet - underveisrapportering

Fauske, 19.05.23

Marlen Rendall Berg  
Ordfører

# FAUSKE KOMMUNE

## SAKSPAPIR

	JournalpostID: 23/23909	
	Arkiv sakID.: 23/3823	Saksbehandler: Lena Sagnes
Sak nr.		Dato
002/23	Partssammensatt utvalg	30.05.2023

### Godkjenning av møtebok

#### Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Møtebok nr. 1/2023 godkjennes.

Vedlegg:

31.03.2023

Protokoll - Partssammensatt utvalg - 30.03.2023

1541834

Ellen Beate Lundberg  
kommunedirektør

## Partssammensatt utvalg

Møtedato: 30.03.2023	Fra kl. 09:00	Til behandling: Sakene
Møte nr: 1/2023	Til kl. 11:15	Møtested: Kommunestyresalen , administrasjonsbygget

**TILSTEDE PÅ MØTET:****Medlemmer**

	<b>Parti</b>
Anita Katrin Helgesen	
Sissel Håkonsen Osnes	
Hilde Johanne Dybwad	AP
Kathrine Moan Larsen	AP
Ronny Borge	H
Per-Gunnar Kung Skotåm	R
Karl Gunnar Strøm	SP
Marlen Rendall Berg	SP

**Varamedlemmer**

	<b>Parti</b>
Slavko Radisevic	
Vegard Setså	AP
Stian Stenberg	FRP
Ketil Skår	H

**Andre:**

Ann-Elise Os  
Berit Vestvann Johnsen  
Ellen Beate Lundberg  
Frank Raimond Zahl  
Geir-Ove Kjellbakk  
Ida Bjørkquist  
Ingrid Steen Navjord  
Mads Sandvik  
May-Britt Pedersen Delbekk  
Rune Reisænen  
Tom Erik Holteng

**Møtenotater:**

Det var ingen merknader til innkallinga og saksliste.

Orientering fra kommunedirekøren:

- Kommunekompasset v/kommunedirektør og stabsleder økonomi og virksomhetsstyring
- Status økonomi pr. februar 2023 v/økonomileder
- Status sykefravær pr. februar 2023 v/stabsleder økonomi og virksomhetsstyring
- Status i omstillingsarbeidet - nedbemanning v/stabsleder økonomi og virksomhetsstyring

- Prioritert arbeid for personal og organisasjon våren 2023 v/ stabsleder økonomi og virksomhetsstyring

UNDERSKRIFTER:

Vi bekrefter med våre underskrifter at møteboken er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet:

Fauske 31.03.23

Berit Vestvann Johnsen  
formannskapssekretær

Marlen Rendall Berg

representant

representant

Protokollen er godkjent av partssammensatt utvalg i møte nr

den

## Saksliste

<b>Saksnr.</b>	<b>Sakstittel</b>
001/23	Godkjenning av møtebok

**001/23: Godkjenning av møtebok**

**Kommunedirektørens forslag til vedtak:**

Møtebok nr. 3/2022 godkjennes.

**Partssammensatt utvalg 30.03.2023:**

**Behandling:**

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

**PART- 001/23 Vedtak:**

**Vedtak:**

Møtebok nr. 3/2022 godkjennes.

# FAUSKE KOMMUNE

## SAKSPAPIR

	JournalpostID: 23/23972	
	Arkiv sakID.: 23/3829	Saksbehandler: Mads Sandvik
Sak nr.		Dato
003/23	Partssammensatt utvalg	30.05.2023
039/23	Formannskap	30.05.2023
	Kommunestyre	

## Økonomimelding 1 2023

### Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Økonomimelding 1/2023 tas til etterretning.
2. Budsjettreguleringer gjennomføres som følger:

<b>Økte utgifter/reduerte inntekter:</b>	<b>Beløp</b>
NAV Indre Salten - økte kostnader	13 000
Økte forsikringskostnader	1 500
Økt kostnad pensjon	2 958
Kvotekraft - reduksjon	1 400
Konsesjonskraft - reduksjon	2 900
Økt utgift Enhet Familiens hus og integrering	5 663
Økt kostnad - «En pasient – en journal»	900
<b>Økte inntekter/tilskudd:</b>	
Rammetilskudd – økning	-5 380
Inntektsutjevning – økning	-3 420
Skatt - økning	-2 169
NAV Indre Salten - økte inntekter	-7 500
Økt inntekt Enhet Familiens hus og integrering	-745
Økt integreringstilskudd	-7 504
<b>Økt budsjettunderskudd 2023</b>	<b>1 603</b>

Vedlegg:  
16.05.2023      Økonomimelding 1 - 2023

1577580

Ellen Beate Lundberg  
kommunedirektør







# Økonomimelding 1/2023



# Innhold

1	Kommunedirektørens innledning .....	3
2	Resultatvurdering 2023 .....	5
3	Revidert nasjonalbudsjett 2023 og Kommuneproposisjonen for 2024.....	7
4	Kommunal økonomisk bærekraft (KØB).....	9
4.1	Finansielle måltall .....	9
4.2	Utvikling resultat.....	10
4.3	Låneportefølje, rente- og avdragsutgifter .....	11
4.4	Utvikling likviditet .....	14
4.5	Fond.....	14
4.6	Befolkningsutvikling og demografisk utgiftsbehov .....	15
4.7	Sykefravær.....	17
5	Vedtatte tiltak i budsjett 2023 .....	20
6	Fellesområder .....	26
6.1	Kraftinntekter .....	26
6.2	Eiendomsskatt .....	27
6.3	Integreringstilskudd.....	27
6.4	Utbytte .....	27
6.5	Ressurskrevende tjenester .....	27
6.6	Lønnsoppgjør.....	28
6.7	Pensjon .....	28
7	Organisering og styring .....	29
7.1	Administrativ organisering.....	29
7.2	Internkontroll.....	31
8	Status i tjenestekområdene .....	32
8.1	Politikk .....	32
8.2	Kommunedirektør .....	32
8.3	Oppvekst og opplæring .....	33
8.4	Helse og omsorg.....	36
8.5	Stab- og støttetjenester .....	39
8.5.1	Økonomi og virksomhetsstyring .....	39
8.5.2	Innovasjon og utvikling.....	42
8.5.3	Plan og næring.....	44
8.5.4	Tekniske tjenester og eiendom .....	45
8.5.5	VVA .....	46

8.5.6 NAV Indre Salten .....	47
9 Investeringer .....	49
10 Budsjettreguleringer .....	51
11 Figurer og tabeller .....	52

# 1 Kommunedirektørens innledning

I Økonomimelding 1 2023 redegjøres det for kommunens økonomiske status per 30. april 2023, for de sentrale inntektene, driftsbudsjettet og investeringsprosjektene. Finansrapporteringen inngår også i meldingen. Videre omtales status på oppfølging av resultater, vedtak og ressursbruk fra vedtatt budsjett og økonomiplan 2023-2026. Det gjeldende økonomi- og finansreglementet er førende for rapporteringen.

Økonomimelding 1 er i utgangspunktet en statusrapportering for drift og investeringer med korreksjoner, og ikke en ny budsjettbehandling. I hovedsak er endringer med effekt for hele økonomiplanperioden ikke foreslått i denne meldingen.

Budsjett 2023 ble vedtatt med 31,7 mill. kr i underdekning. Etter 1. tertial tilsier prognosen en forverring av resultatet ved årets slutt på 1,6 mill. kr sammenlignet med opprinnelig budsjett. Dette skyldes i all hovedsak økte pensjons- og forsikringskostnader, samt kostnader knyttet til mottak av flyktninger. Økte inntekter veier imidlertid opp for en stor del av disse kostnadene.

God kostnadskontroll og budsjett disiplin er i fokus og dette bidrar til at budsjettene i hovedsak holdes. Likevel er det noe forhold/tiltak med kostnadsøkninger som er utenfor vår kontroll, herunder forsikrings- og pensjonskostnader.

Ett nytt delmål er nådd, ref. det gode årsregnskapet for 2022 der tjenesteområdene i Fauske kommune viste stor forbedring i driften. Resultatet beror i hovedsak på at Fauske kommune – som alle andre kommuner i Norge – fikk økte inntekter og høy skatteinngang. Disse engangsinntektene hjelper kommunen et godt stykke på vei når akkumulert underskudd skal dekkes inn. Det er imidlertid like viktig å minne om at vi fortsatt har store utfordringer som skal håndteres.

Ettersom Fauske kommune er underlagt reglene for kommuner i ROBEK, må alle ekstra inntekter uavkortet gå til å dekke inn tidligere års merforbruk. Etter årsregnskapsavslutningen 2022 har Fauske kommune et akkumulert merforbruk på 20,7 mill. kr. Kommunestyret har ikke anledning til å øke driftsnivået, for eksempel ved å styrke eller redusere vedtatte innsparingstiltak i budsjett- og økonomiplan, med ekstra inntekter. Ved endringer må i så fall kommunestyret finne tilsvarende tiltak/inndekning for å redusere driften et annet sted. Den kortsiktige gjelda må betjenes før driften igjen kan økes.

Siden høsten 2021 har Norges Bank økt styringsrentene fra 0 % til 3,25 %, og sentralbanken varsler flere renteøkninger fremover. I samme periode har prisene på varer og tjenester steget betydelig, og ligger per i dag på 6,2 %. I tillegg endte mellomoppgjøret i kommunal sektor med en lønnsramme på 5,4 %, noe som er vesentlig høyere enn snittet de siste fem årene på 2,5 %.

Kommunen har høy gjeldsbelastning, et driftsnivå som ligger for høyt i forhold til inntektene, og forpliktelser knyttet til ROBEK og vedtatt plan om å dekke inn tidligere års merforbruk. Kommunen har ingen fond (null reservemidler). Oppbygning av midler i fond forutsetter at Fauske kommune klarer å levere positive netto driftsresultat over år. Derfor er det fortsatt helt nødvendig med nøkterne budsjetter, omstilling og en stram økonomistyring for å klare å holde budsjettene. Omstilling av kommunal drift er krevende og tar tid. Kommunestyret har satt retning og arbeidet med å skape en robust driftsbalanse pågår, og det må fortsette.

Kommunedirektøren vil fremheve de ansatte i Fauske kommune, som på den ene siden over tid har stått i store utviklings- og omstillingsoppgaver, og på den annen side bruker sine erfaringer og kompetanse til å løse utfordringer i det daglige og på lengre sikt. De ansatte viser stort engasjement og utholdenhet og det oppnås gode resultater.

Sammen, i ulike roller, arbeider vi for å skape en bærekraftig utvikling og et fremtidsrettet Fauske – for god velferd, vekst og utvikling.

Fauske, 16.mai 2023

Ellen Beate Lundberg  
Kommunedirektør

## 2 Resultatvurdering 2023

Tabellen nedenfor viser årsprognosen for 2023 etter 1. tertial.

Tabell 1 – Årsprognose 2023- tall i hele 1000

	Budsjett pr. april 2023	Regnskap pr apr.23	Avvik pr. apr.23	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>1 Politikk</b>					
Politikk	2 930	2 512	-418	8 624	8 627
<b>Sum område: 1 Politikk</b>	<b>2 930</b>	<b>2 512</b>	<b>-418</b>	<b>8 624</b>	<b>8 627</b>
<b>2 Kommunedirektøren</b>					
Kommunedirektørens stab	717	647	-70	2 073	2 076
<b>Sum område: 2 Kommunedirektøren</b>	<b>717</b>	<b>647</b>	<b>-70</b>	<b>2 073</b>	<b>2 076</b>
<b>3 Stab og støttefunksjoner</b>					
Økonomi og virksomhetsstyring	8 850	8 793	-57	24 904	25 632
Innovasjon og utvikling	5 464	6 829	1 365	16 892	16 918
Plan og næring	1 867	2 394	527	4 947	4 985
Tekniske tjenester og eiendom	18 091	16 984	-1 107	47 297	48 323
Vei og gatelys	5 672	5 868	197	11 351	11 395
Selvkostområder	-11 777	-18 250	-6 474	-4 943	-4 863
NAV	7 150	12 035	4 885	20 347	25 929
<b>Sum område: 3 Stab og støttefunksjoner</b>	<b>35 317</b>	<b>34 652</b>	<b>-665</b>	<b>120 795</b>	<b>128 319</b>
<b>4 Oppvekst og opplæring</b>					
Oppvekst og opplæring felles	1 662	425	-1 237	4 884	4 884
Skole	38 615	40 724	2 109	106 847	107 597
Barnehage	24 650	23 630	-1 020	71 175	71 427
Familiens hus og integrering	17 112	18 480	1 368	47 292	52 392
<b>Sum område: 4 Oppvekst og opplæring</b>	<b>82 039</b>	<b>83 259</b>	<b>1 220</b>	<b>230 197</b>	<b>236 301</b>

<b>5 Helse og omsorg</b>					
Helse og omsorg felles	2 267	2 348	81	6 800	6 800
Hjemmebaserte tjenester	40 176	36 483	-3 693	113 392	114 046
Forebyggende og koordinerende tjenester	17 620	19 023	1 403	50 076	51 125
Heldøgns omsorg	26 289	26 272	-18	73 645	74 088
<b>Sum område: 5 Helse og omsorg</b>	<b>86 351</b>	<b>84 125</b>	<b>-2 226</b>	<b>243 913</b>	<b>246 058</b>
<b>7 Fellesområder</b>					
Fellesområder	-219 489	-224 910	-5 421	-573 910	-588 083
<b>Sum område: 7 Fellesområder</b>	<b>-219 489</b>	<b>-224 910</b>	<b>-5 421</b>	<b>-573 910</b>	<b>-588 083</b>
<b>TOTALT</b>	<b>-12 134</b>	<b>-19 715</b>	<b>-7 580</b>	<b>31 692</b>	<b>33 298</b>

**Årsprognose for 2023 etter 1. tertial:** Merforbruk 33,3 mill. kr. Budsjett 2023 ble vedtatt med 31,7 mill. kr i underdekning. Etter 1. tertial tilsier prognosen en forverring av resultatet ved årets slutt på 1,6 mill. kr sammenlignet med opprinnelig budsjett. En nærmere gjennomgang av de ulike områdene presenteres i kapittel 8.

### 3 Revidert nasjonalbudsjett 2023 og Kommuneproposisjonen for 2024

Tabell 2 - Skatt og rammetilskudd

	Statsbudsjettet	Prognose	Endring
Innbyggertilskudd	270 240	270 240	
Utgiftsutjevning	1 463	1 463	
Overgangsordning INGAR	-395	-395	
Saker med særskilt fordeling	5 985	5 985	
Nord-Norge tilskudd	18 534	18 534	
Stortinget tilleggsnummer/saldering av budsjett		1 142	-1 142
Endring RNB		4 081	-4 081
Koronapandemi - inntektssystemet		156	-156
Sum rammetilskudd uten inntektsutj.	295 827	301 206	-5 379
Netto inntektsutjevning	33 891	37 311	-3 420
Sum rammetilskudd	329 718	338 517	-8 799
Skatt på formue og inntekt	297 699	299 868	-2 169
<b>Sum rammetilskudd og skatt</b>	<b>627 417</b>	<b>638 385</b>	<b>-10 968</b>

(Tall i hele 1000)

Revidert nasjonalbudsjett 2023 og kommuneproposisjonen for 2024 ble offentliggjort den 11.mai 2023.

Prognosemodellen etter revidert nasjonalbudsjett viser økte inntekter sammenlignet med prognosemodellen etter statsbudsjettet, med til sammen 11 mill. kr.

Samlet sett er den økonomiske situasjonen i kommunene god, men det er store variasjoner. Netto driftsresultat (NDR) var i snitt 3,0 (median 2,6). Laveste NDR i en kommune var på -14,6 og det høyeste NDR registrert var på 28,7. Forskjellene øker. Over 20% av kommunene hadde negativt NDR i 2023.

Kommunene står i krevende utfordringer, og for å nevne noen:

- Det har kommet ti ganger flere flyktninger fra Ukraina til Norge enn man først antok, og den høye befolkningsveksten gjør det krevende å finne nok boliger og få gitt norskopplæring
- Kostnadsøkningen er større enn forventet. Vi lever i en dyr tid
- Merskatteøkningen er rekordstor
- Økonomiske ettervirkninger av Covid-19 pandemien.

#### Revidert nasjonalbudsjett for 2023

Regjeringen foreslår 3,2 milliarder kroner til kommunesektoren i økt rammetilskudd i revidert nasjonalbudsjett for 2023. Av dette er 2,6 mrd. kr. kompensasjon for beregnet netto kostnadsøkning i 2023. Av den økte rammen på 3,2 mrd. kr. får kommunene 2,1 mrd. kr. 1,6 mrd. kr. fordeles etter kostnadsnøkkelen, mens 500 mill. kr. fordeles slik at skattesvake kommuner blir særlig prioritert.



Regjeringa la til grunn en lønns- og prisvekst på 3,7 % for kommunene i budsjettet for 2023. Konsumprisveksten er vesentlig høyere enn anslått i nasjonalbudsjettet. 2023-anslaget er oppjustert til 5,4 %. Pris og lønnsvekst kompenseres.

Våren 2023 la regjeringen frem et forslag om grunnrenteskatt på havbruk. Regjeringen legger opp til at kommunesektoren samlet skal få inntekter tilsvarende halvparten av provenyet fra grunnrenteskatten.

Det kommer mange flyktninger fra Ukraina og bosetting og norskopplæring skal prioriteres. Det varsles om at det kommer tilskudd for å sette i stand, bygge og kjøpe bosted som skal benyttes til utleie.

Investeringsstilskuddet til heldøgns omsorg er en forutsetning for god omsorg og styrkes med 200 mill. kr. Dette tilsvarer 1 000 nye plasser.

### Kommuneproposisjonen for 2024

Regjeringen legger opp til en fortsatt styrking av det kommunale tjenestetilbudet og varsler i Kommuneproposisjonen 2024 en realvekst i kommunesektorens frie inntekter i 2024 på mellom 5,6 og 5,9 mrd. kr.

Merkostnader til demografi anslås nå til 3,9 mrd. kr. i 2024, mens merkostnadene til pensjon er anslått til 1,2 mrd. kr. Anslagene er usikre, og det vil foreligge oppdaterte anslag til fremleggelsen av forslag til statsbudsjettet for 2024, blant annet basert på ny informasjon fra Statistisk sentralbyrås oppdaterte befolkningsframskrivninger som legges frem i juni i år. Dersom anslagene på demografi og pensjon skulle bli vesentlig annerledes enn lagt til grunn i Kommuneproposisjonen 2024, kan veksten i frie inntekter ende utenfor det signaliserte intervallet.

Innenfor den signaliserte veksten for kommunene legger regjeringen opp til en satsing på 150 mill. kroner til kommunene til psykisk helse og rus, samt 100 mill. kroner til de kommunene som taper mest på at modellen for gradert basiskriterium. Sistnevnte er en ettårig kompensasjon i påvente av den helhetlige gjennomgangen av inntektssystemet. Fra og med 2025 vil det nye inntektssystemet for kommunene etter planen tre i kraft

## 4 Kommunal økonomisk bærekraft (KØB)

Kommuneloven § 14-1 lovfester en generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Kommuneloven markerer kommunestyrets ansvar for at kommunen har en god og langsiktig økonomiforvaltning.

Fauske kommune har per tiden ikke økonomisk handlingsrom og er ikke en økonomisk bærekraftig kommune.

Som vedtatt i årsbudsjettet 2023, økonomiplan for 2023-2026 og finans- og økonomiregelverket, skal KØB være et førende prinsipp i alle saker som direkte eller indirekte kan berøre det økonomiske handlingsrommet. Det mest grunnleggende premisset for KØB er at tjenestetilbudet skal være innenfor visse minimumsstandarder (lover og regler) og det skal kunne opprettholdes over tid uten at man reduserer kvaliteten av tjenesten, reduserer formue eller øker skattetrykket eller gjelden. Enkelt forklart så skal hver generasjon betale for sine egne utgifter, uten at man urettmessig betaler for eller tar fra andre generasjoner.

### 4.1 Finansielle måltall

I tabellen under fremgår de finansielle måltallene som skal sikre en bærekraftig økonomi. Disse er vedtatt av Fauske kommunestyre.

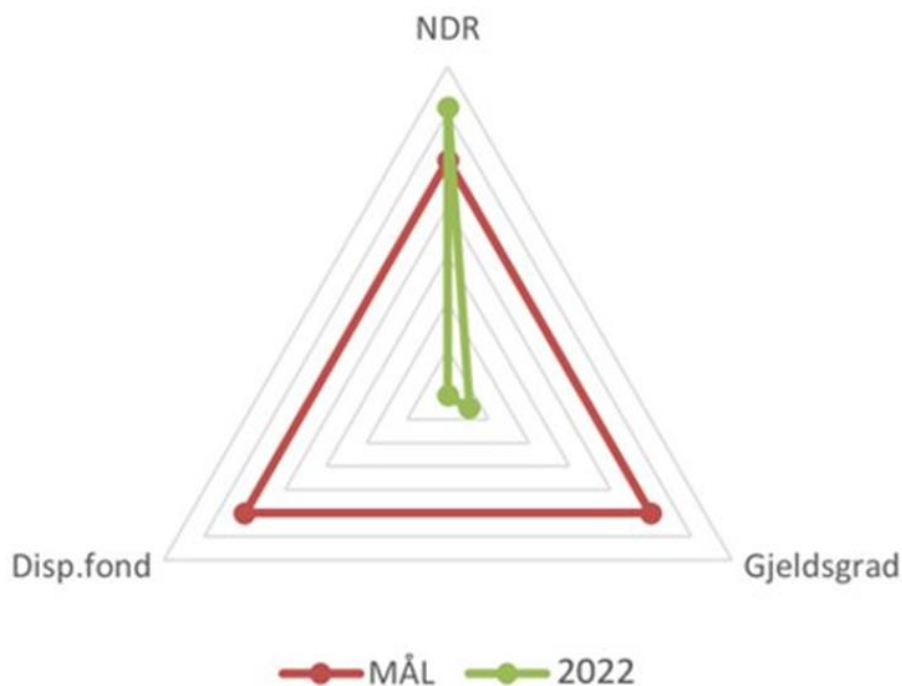
Tabell 3 – Finansielle måltall

Mål	TBU* anbefaling	Kort sikt	Lang sikt
Netto driftresultat	>2%	2 %	5 %
Gjeldsgrad	<75%	<160%	75 %
Disposisjonsfond	>5%	>5%	10 %

#### \*Teknisk beregningsutvalg

For 2022 har kommunen oppnådd et netto driftsresultat på 6 % mot målet på 2 %. For frie fond er målet 10 %, men så lenge kommunen har udekket merforbruk er det ikke anledning til å avsette til frie fond, dette tallet vil derfor være 0 frem til alt merforbruk er innekket og kommunen får et overskudd man kan avsette til fond. Gjeldsgraden viser 141,9 % mot måltallet på 75 %. Gjeldsgraden har gått ned de siste to årene. Det er fokus på å begrense lånopptak slik at gjeldsgraden kan fortsette å bevege seg nedover i riktig retning. Det langsiktige målet er at den grønne trekanten i KØB-modellen skal bli lik den røde, se figur 1.

Figur 1 - Kommunal økonomisk bærekraft



## 4.2 Utvikling resultat

Tabell 4 – Utvikling resultat – tall i hele 1000

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	5 232	-1 985	-27 385	-46 370	-20 644	11 962	63 720
Brutto driftsinntekter	796 972	828 036	855 458	891 655	922 171	957 839	996 340
Netto resultatgrad	0,66 %	-0,24 %	-3,20 %	-5,20 %	-2,24 %	1,25 %	6,40 %

Tabell 5 – Akkumulert mer-/mindreforbruk – tall i hele 1000

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Merforbruk driftsregnskapet		-1 985	-27 634	-75 740	-96 384	-84 422	-20 702
Mindreforbruk driftsregnskapet	5 250						

Resultatet i 2022 har bidratt til raskere inndekning av merforbruket enn det som fremgår av økonomiplanen. Det akkumulerte merforbruket i drift ble redusert fra 84,42 mill. kr. til 20,7 mill. kr.

Utviklingen er positiv, men 2022 var et spesielt år med merinntekter langt utover det man normalt kan forvente. I tillegg hadde kommunen betydelige besparelser som følge av midlertidig ubemannede stillinger. Det betyr at det fortsatt må gjøres grep for å oppnå kommunal økonomisk bærekraft.

### 4.3 Låneportefølje, rente- og avdragsutgifter

Tabellen under gir oversikt over låneporteføljen ved utgangen av 1. tertial 2023. Låneporteføljen i Husbanken framgår i en samlelinje, men består av mange lån. Snittrente for samlet lånegjeld er beregnet ut fra et vektet snitt.

Tabell 6 - Oversikt låneportefølje

Lånegiver	Opprinnelig lånebeløp	Restgjeld Apr-2023	Snittrente per april 2023	Renteype	Margin inkl. i snittrente	Fastrente utløpsdato	Slutt dato
KommunalBanken	64 457 000	60 159 880	3,9575%	NIBOR3M	0,6000%		22.12.2042
KommunalBanken	62 900 000	60 803 330	3,9575%	NIBOR3M	0,6000%		21.12.2043
KommunalBanken	148 850 000	125 147 750	3,9575%	NIBOR3M	0,6000%		28.02.2056
KLP Kommunekreditt	148 850 000	125 952 992	4,7100%	NIBOR3M	0,7000%		25.02.2056
KLP Kommunekreditt	41 000 000	37 718 750	4,6100%	NIBOR3M	0,6000%		14.12.2061
<b>SUM 3 mnd NIBOR</b>	<b>466 057 000</b>	<b>409 782 702</b>	<b>4,2385%</b>				
KLP - Kommunal landspensjonskasse	86 374 000	81 515 458	1,7700%	Fastrente		27.12.2030	27.12.2060
KommunalBanken	81 882 500	73 072 420	4,0800%	Fastrente		01.03.2028	04.06.2058
<b>SUM Fastrente</b>	<b>168 256 500</b>	<b>154 587 878</b>	<b>2,9250%</b>				
KommunalBanken	72 800 000	43 431 860	4,0500%	Ordinær p.t.			16.07.2040
KommunalBanken	100 000 000	48 233 910	4,0500%	Ordinær p.t.			06.12.2030
KommunalBanken	171 396 000	143 087 550	4,0500%	Ordinær p.t.			24.04.2057
KLP Kommunekreditt	81 882 500	72 756 415	4,2175%	Ordinær p.t.			14.02.2058
KLP - Kommunal landspensjonskasse	45 474 000	31 947 683	4,2175%	Ordinær p.t.			19.09.2056
KLP Kommunekreditt	209 738 000	192 696 781	4,2175%	Ordinær p.t.			02.01.2060
KLP Kommunekreditt	23 900 000	23 661 000	4,1975%	Ordinær p.t.			02.01.2060
KommunalBanken	277 744 635	79 460 460	4,0500%	Ordinær p.t.			03.06.2031
KommunalBanken	47 540 000	38 031 840	4,0500%	Ordinær p.t.			23.02.2055
KommunalBanken	153 300 000	122 639 840	4,0500%	Ordinær p.t.			23.02.2055
KommunalBanken	57 780 000	40 660 000	4,0500%	Ordinær p.t.			03.03.2042
<b>SUM p.t rente</b>	<b>1 241 555 135</b>	<b>836 607 339</b>	<b>4,1091%</b>				
<b>Samlet gjeld investeringer</b>	<b>1 875 868 635</b>	<b>1 400 977 919</b>					
<b>Sum Husbanken</b>	<b>299 199 226</b>	<b>291 375 172</b>	<b>2,5745%</b>	<b>Husbank 1 mnd</b>			

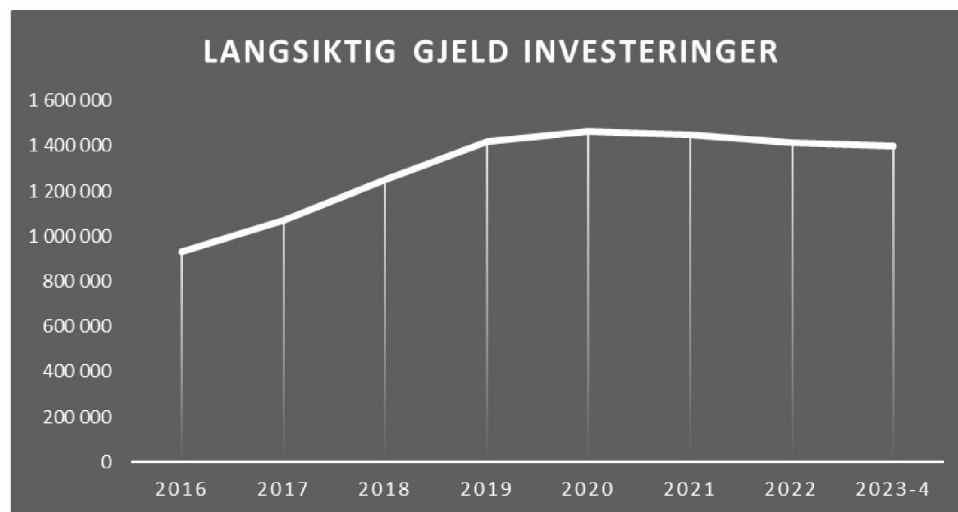
I mars ble renta på ett lån i Kommunalbanken bundet til nominell rente 4,08 %. Dette ble gjort for å sikre økonomisk forutsigbarhet og for å oppfylle kravet i kommunestyrets nylig vedtatte økonomi- og finansreglementet, om at minimum 10 % av netto rentebærende gjeld skal ha fastrenteavtale. Per utgangen av 1. tertial er 11,03 % av netto rentebærende gjeld bundet med fastrente.

Tabell 7 - Gjeldsgrad - tall i hele 1000

Gjeld investeringer	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brutto driftsinntekter	828 036	855 458	891 655	922 170	957 839	996 340
Langsiktig gjeld investeringer	1 070 627	1 250 248	1 416 744	1 464 861	1 447 884	1 413 725
Lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	129,3 %	146,1 %	158,9 %	158,8 %	151,2 %	141,9 %

Siden 2020, da langsiktig gjeld til investeringer var «på topp», er gjelden redusert med 63,8 mill. kr noe som utgjør 4,3%. Ved utgangen av april var gjelden på kr 1 400 978, men godkjent låneopptak for 2023 på 12,3 mill. kr. var da ikke tatt opp. I figur 4 er utviklingen grafisk fremstilt:

Figur 2 - Utvikling langsiktig lånegjeld til investeringer



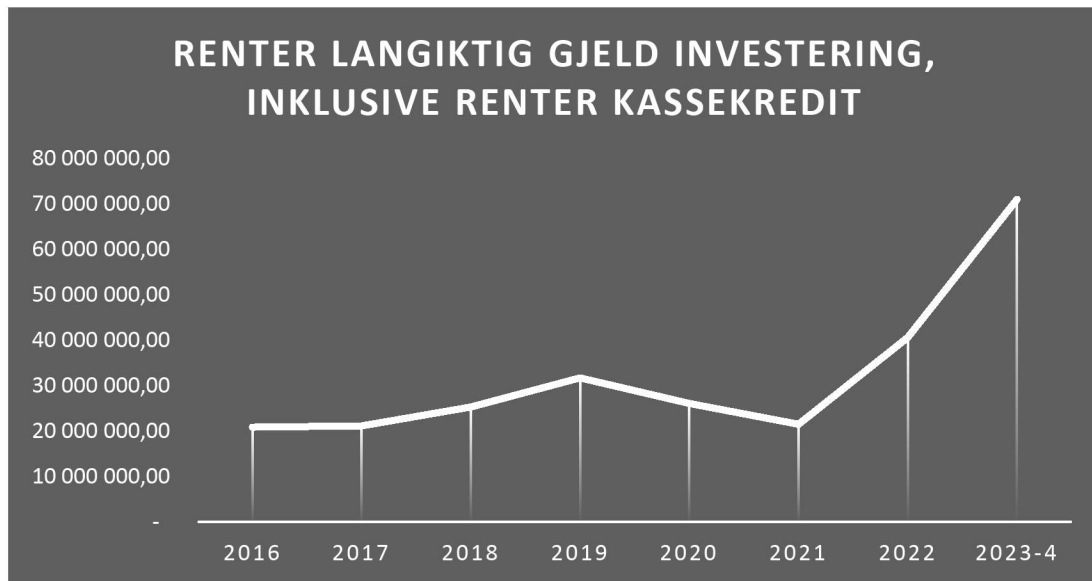
Norges Bank har signalisert at det kan bli flere renteøkninger i 2023 – noe grafen i figur 3 viser. Snittrenten som er lagt til grunn i budsjettet for 2023 er på 4,39 % og litt avhengig av hvor mange renteøkninger som kommer vil budsjettet treffe ganske bra på faktisk rentekostnad. Det ligger an til en rentetopp i oktober 2023 med en 3M Nibor rente på 4,6 % inklusive margin. Denne renten er ofte tett på den flytende renten.

Figur 3 - NIBOR renteprognose



Rentene for 2023 er en grov prognose basert på nåværende rentebane. I budsjett for 2023 ligger det samlede rentekostnader på 73 mill. kr.

Figur 4 - Rente- og finansutgifter per 1. tertial



Til tross for at det ser ut til å bli flere rentehevinger i 2023 enn Norges Bank forespeilet i starten av året, erfarer man ved utgangen av 1. tertial at budsjettet for 2023 tar høyde for de rentehevingene som på nåværende tidspunkt antas å komme.

Økt rente påfører Fauske kommune store rentekostnader. Med den låneporteføljen Fauske kommune har til investeringslån vil 1 % renteøkning påføre kommunen ca. 14 mill. kr. i økte renteutgifter årlig. Det blir fortløpende vurdert om det kan være hensiktsmessig å binde renten på en større andel av lånene.

#### 4.4 Utvikling likviditet

Figur 5 - Utvikling likviditet



Utvikling i likviditet fra 1. juni 2022 til 10. mai 2023. Figuren viser at kommunen stort sett har vært driftet på kassakreditt siden august 2022.

Kommunen har en ramme på kassakreditten på 240 mill. kr.

#### 4.5 Fond

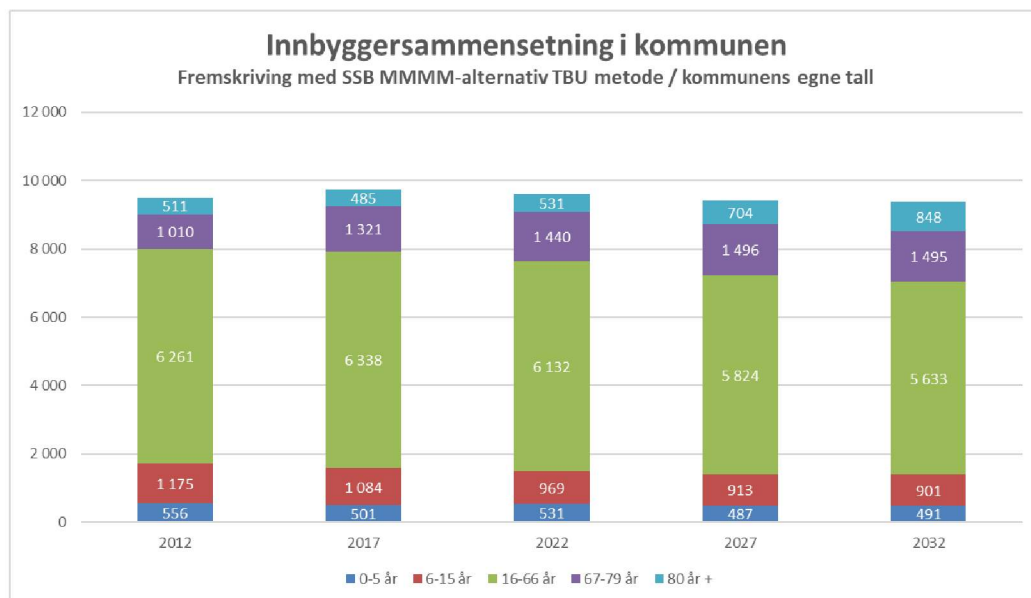
Tabell 8 – Bundne og ubundne fond – tall i hele 1000

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Ubundne investeringsfond	6 932	2 224	2 049	2 637	4 742	3 553
<b>Sum frie egenkapitalfond</b>	<b>6 934</b>	<b>2 226</b>	<b>2 051</b>	<b>2 639</b>	<b>4 744</b>	<b>3 555</b>
Bundne driftsfond	25 166	26 217	22 192	32 199	31 647	27 529
Bundne investeringsfond	25 860	30 096	33 831	41 737	55 133	63 807
<b>Sum bundne egenkapitalfond</b>	<b>51 027</b>	<b>56 313</b>	<b>56 023</b>	<b>73 936</b>	<b>86 780</b>	<b>91 336</b>
<b>TOTALT</b>	<b>57 960</b>	<b>58 539</b>	<b>58 074</b>	<b>76 575</b>	<b>91 524</b>	<b>94 891</b>

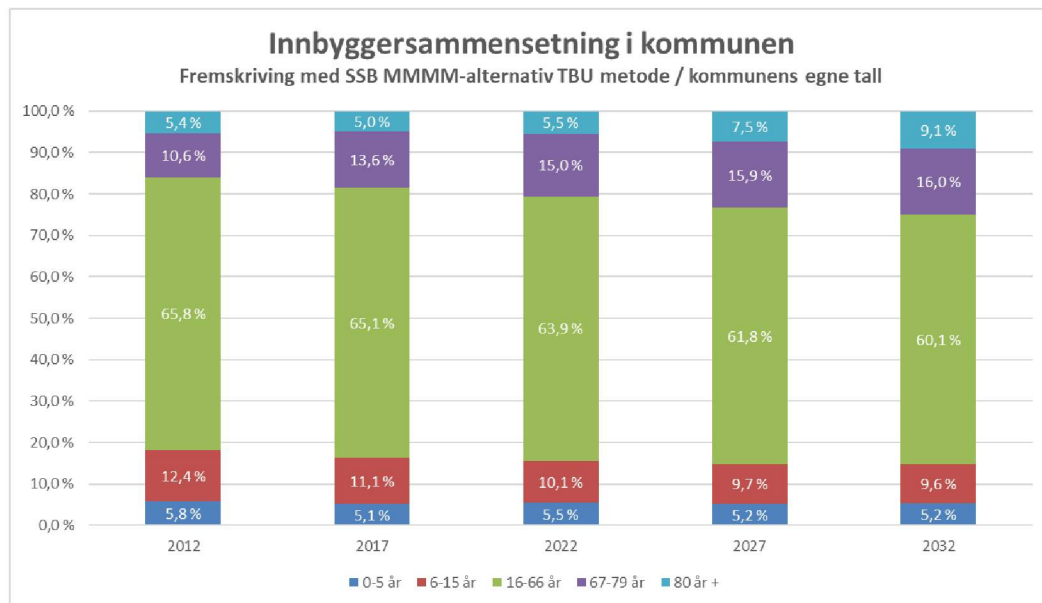
Disposisjonsfondets saldo er 0 mill. kr. noe som betyr at Fauske kommune ikke har reservemidler å tære på dersom det oppstår større uforutsette utgifter.

## 4.6 Befolkningsutvikling og demografisk utgiftsbehov

Figur 6 – Innbyggersammensetning i antall i Fauske kommune

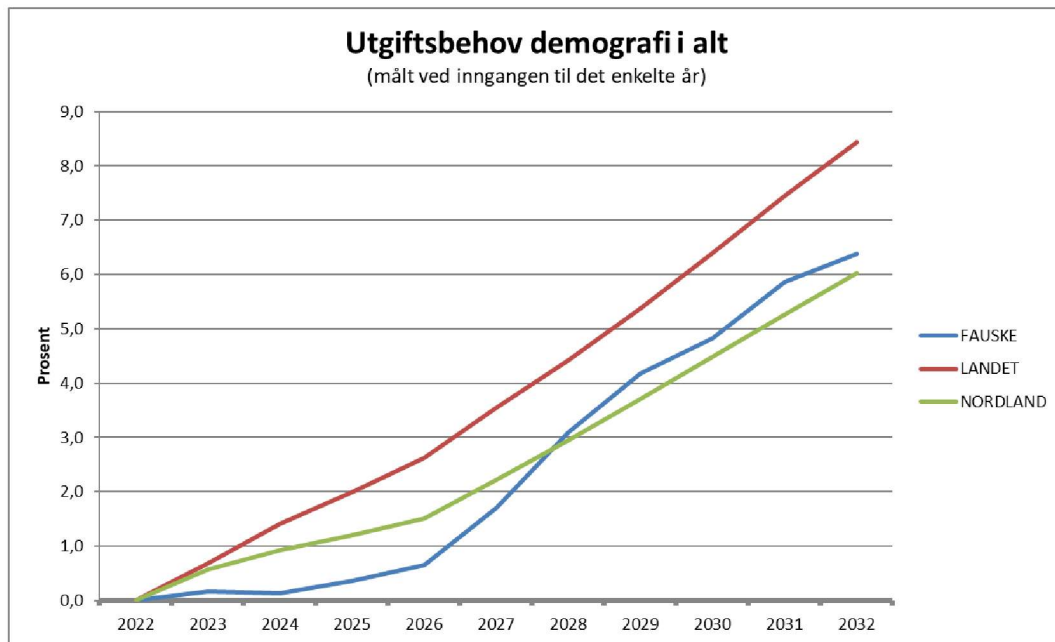


Figur 7 – Innbyggersammensetning i % i Fauske kommune

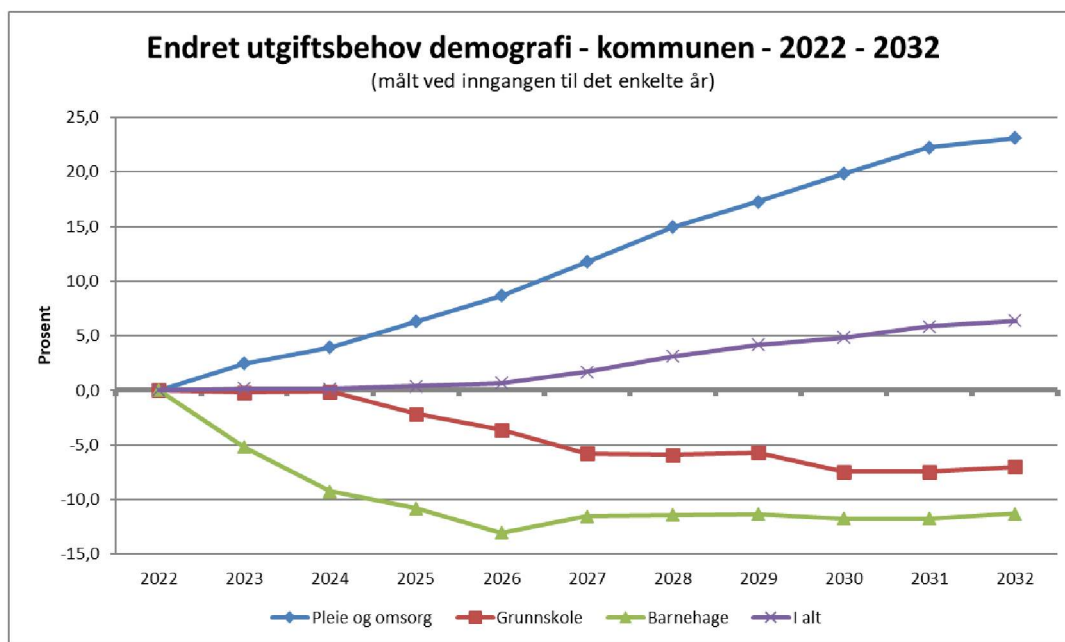




Figur 8 – Utgiftsbehov demografi i alt



Figur 9 – Endret utgiftsbehov demografi – Fauske kommune – 2020–2030



Befolkningsutviklingen i Fauske kommune tilsier et økt utgiftsbehov i årene fremover, som følge av demografiutviklingen, og da spesielt fra 2026 og utover i den kommende 10-årsperioden. Som figuren ovenfor viser, er det innenfor pleie og omsorg utgiftsbehovet øker sterkt i perioden, mens det fra og med 2022 forventes å være fallende innenfor både grunnskole og barnehage. Dersom Fauske kommune skal ha et driftsnivå tilpasset demografien i kommunen, må den langsiktige planleggingen ta høyde for denne forventede utviklingen, med en forskyving av utgiftsbehov fra barn og unge, over mot eldre.

## 4.7 Sykefravær

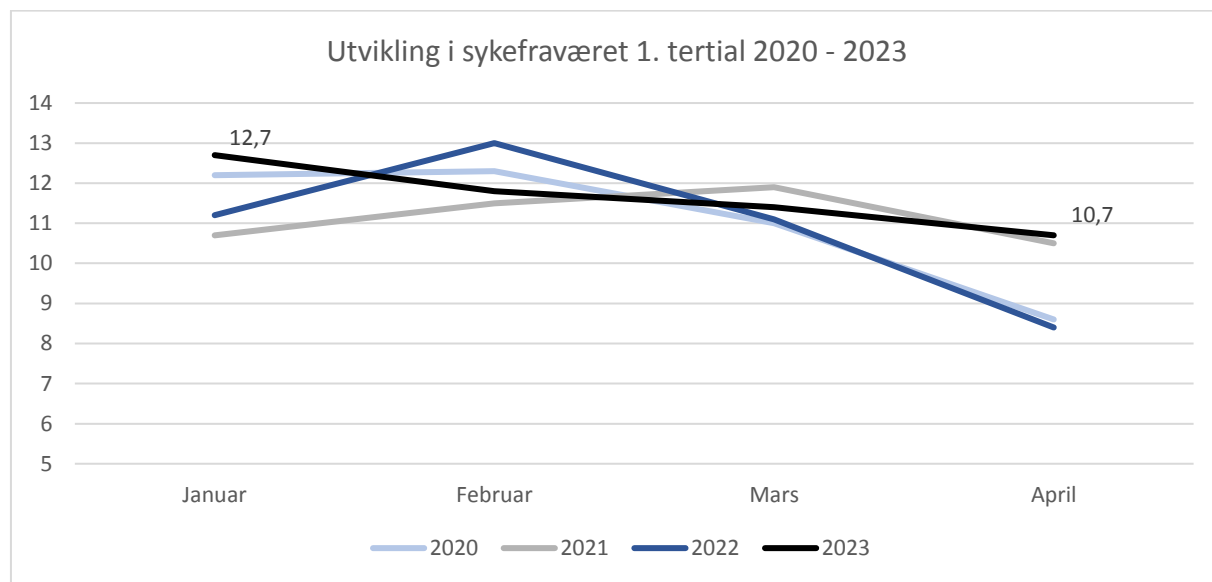
Målsettingen er at sykefraværet totalt skal være under 7 %. Sykefraværet totalt sett er i 1. kvartal på 11,7 %. Arbeidet med å ta ned sykefraværet er intensivert særlig etter at ny ledergruppe kom på plass.

Kommunedirektøren har, og vil fremover i sykefraværsarbeidet prioritere å vektlegge tiltak og strategier som ut fra teori og erfaring gir positiv og varig effekt. Det er blant annet behov for å styrke ledernes kunnskap om hvilket handlingsrom man har i sykefraværsarbeidet, og skape større trygghet i praktiseringen av dette arbeidet. Det har derfor blitt gjennomført flere kurs for ledere i første tertial og det er gjennomført to workshops med fokus på nærvær for ledere innen samhandlingsområdet oppvekst og opplæring. Det er også startet opp et prosjekt i sykehjem som har som formål å ta ned fraværet. Videre rapporteres det månedlig på sykefraværet i kommunedirektørens ledergruppe.

Det er viktig at sykefraværsarbeidet fortsatt prioriteres med langsiktig, kontinuerlig innsats.

Utviklingen i det totale sykefraværet i Fauske kommune i 1. tertial de fire siste årene ser slik ut:

Figur 10 – Utviklingen i sykefraværet 1. tertial i perioden 2020 - 2023



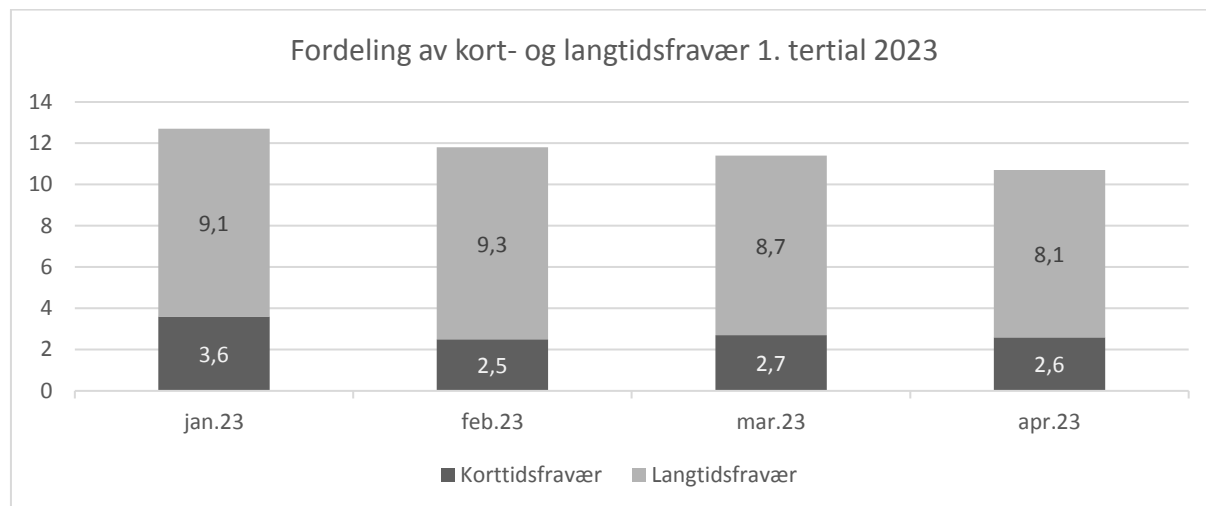
Den sorte linjen i figuren over viser at sykefraværet har hatt en jevn nedgang i år og er redusert fra 12,7 % pr. januar til 10,7 % pr. april. Tallene som ligger til grunn for rapporteringen ligger i tabellen under:

Tabell 9 - Sykefravær 1. tertial

År	Januar	Februar	Mars	April	Gjennomsnitt 1. tertial	Reduksjon jan. – apr.
2020	12,2	12,3	11,0	8,6	11,0	- 3,6
2021	10,7	11,5	11,9	10,5	11,2	- 0,2
2022	11,2	13,0	11,1	8,4	10,9	- 2,8
2023	12,7	11,8	11,4	10,7	11,7	- 2,0

Det er langtidsfraværet som står for majoriteten av fraværet. Til tross for at det er redusert fra 9,1 % pr januar til 8,1 % pr april er det fortsatt for høyt. Korttidsfraværet er redusert tilsvarende i samme periode.

Figur 11 - Fordeling av kort- og langtidsfravær



Av tabellen under fremgår sykefraværet per samhandlingsområde:

Tabell 12 – Sykefravær i 1. tertial i årene 2020 - 2023

Tjenesteområde	2020	2021	2022	2023	Gjennomsnitt de 4 siste år	Endring 2022 vs. 2023
Helse og omsorg	10,3	12,6	10,5	12,7	11,5	+ 2,2
Oppvekst og opplæring	12,4	11,4	12,9	11,3	12,0	- 0,4
Stab og støttefunksjoner	10,3	5,3	7,3	10,5	8,3	+ 3,2

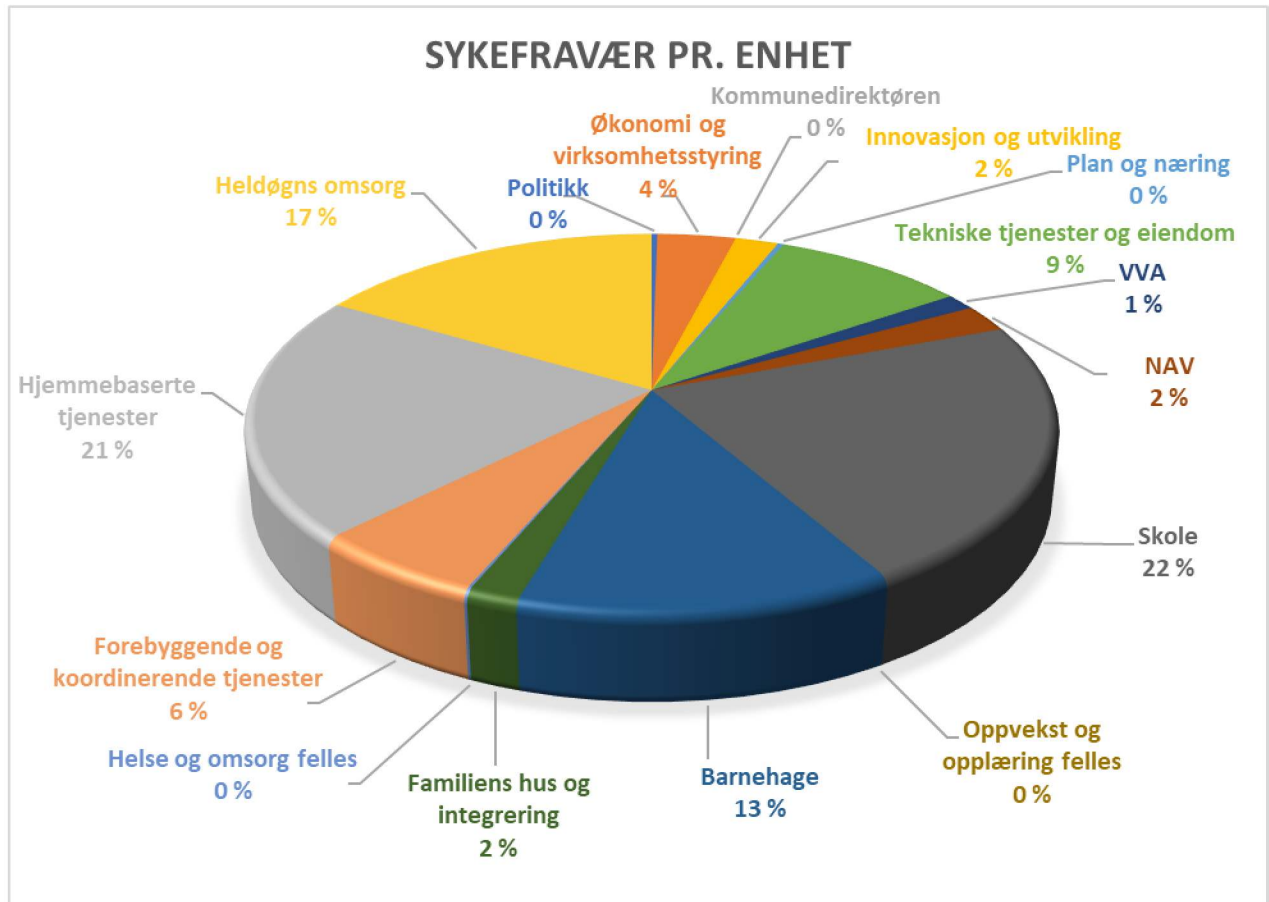
Samhandlingsområdet oppvekst og opplæring har hatt en nedgang om man sammenligner totalt sykefravær i 1. tertial 2023 med det totale sykefraværet i samme tertial i 2022. Til tross for dette ser vi av tabellen at sykefraværet for samtlige samhandlingsområder gjennomgående i 1. tertial de fire siste årene har vært for høyt – med kun ett unntak: stab- og støttefunksjoner har fravær på under 7 % i 1. tertial 2021.

Når man regner sykefraværet i % vil man oppleve at kun en til to sykemeldte i en enhet bestående av et fåtall ansatte, vil gi stort utslag i fraværprosenten. Dersom man ikke vet antallet ansatte i en enhet kan det være misvisende å rapportere på fraværprosent. Med det som utgangspunkt er sykefraværet regnet ut på en alternativ måte der det tas utgangspunkt i x antall dagsverk fravær, sett opp imot x antall mulige dagsverk i tertialet.

Fraværet målt med utgangspunkt i dagsverk fremgår av kakediagrammet under. Fauske kommune har 653 dagsverk tilgjengelig per dag. Skole har fravær på 22 % og det tilsvarer at 18 ansatte er borte fra jobb hver

dag. Hjemmebaserte tjenester har sykefravær på 21 % og det utgjør 17 ansatte som er borte fra jobb. Heldøgns omsorg har sykefravær på 17 % og det tilsvarer 13 personer med daglig fravær. Ca. 60 % av kommunens ansatte jobber innenfor en av disse tre tjenesteområdene.

Figur 13 - Sykefravær totalt 1. tertial 2023 – prosentvis fordeling av det totale fraværet i kommunen pr enhet



## 5 Vedtatte tiltak i budsjett 2023

I tiltakstabellen under er status definert ut ifra tre farger: grønn, gul og rød. Grønn indikerer at tiltaket enten allerede er implementert eller vil bli implementert iht. vedtatt budsjett. Gul indikerer at det enten er noen forsinkelser, mindre innsparingseffekt eller at innsparingseffekten oppfylles gjennom alternative tiltak. Rød indikerer at tiltaket ikke er iht. vedtatt budsjett.

### Politikk

Tabell 10 - Vedtatte tiltak politikk

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1979	Frikjøp og godtgjørelser – reduksjon	- 100 000	0	Effekten slår inn fra oktober
1962	Formannskapets disposisjonskonto – midl. Reduksjon	- 100 000	0	Budsjettregulering foretas i 2. tertial.
1895	Forenklet streaming av politiske møter	- 70 000	0	Tiltaket er ikke iverksatt per d.d. Følges opp høsten 2023.
	<b>Sum</b>	<b>- 270 000</b>	<b>0</b>	

### Oppvekst og opplæring

Tabell 11- Vedtatte tiltak oppvekst og opplæring

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1854	Oppvekst - Skole - Overgang til Chrome OS Flex operativsystem	-196 000	-65 333	Chromebook er kjøpt inn, og tatt i bruk. I løpet av våren kjøpes det inn flere Chromebook med midler fra investeringsbudsjett.
1855	Familiens hus - Redusere aktivitetsnivå med 0,2 årsverk	-115 965	-38 655	Gjennomført fra 01.01.23
1864	Oppvekst - Barnehage - Ass. styrer - Reduksjon 0,1 årsverk	-31 971	0	Iverksettes fra 01.08.23 prosess er gjennomført
1882	Oppvekst - Barnehage - Kostnadsreducerende tiltak	-742 575	-247 525	Iverkstatt

1889	Oppvekst - Skole - Leirskole - Redusert antall overnattinger	-78 000	-26 000	Iverksatt
1892	Oppvekst - Skole - Mellomtrinnet - Innkjøp Chromebook	-29 100	0	Pr. i dag ikke midler til innkjøp Chromebook.
1920	Oppvekst - Skole - Effektivisering IT-drift	- 89 000	0	Lightspeed lisenser avsluttet. Kjøpt nye med virkning fra 01.05.23
1936	Familiens hus - Opprydding/kvalitetssikring av budsjettposter	-599 450	-199 816	Iverksatt
1952	Oppvekst - SFO - Redusere antall stillinger på skolefrie dager	-233 000	0	Iverksettes august 2023 med forbehold om avklaring rundt gratis SFO 2. klasse
1953	Oppvekst - Skole - Opprydding/kvalitetssikring av budsjettposter	-1 762 000	-587 333	Iverksatt
1956	Oppvekst - Barnehage - Opprydding/kvalitetssikring av budsjettposter	-696 300	-232 100	
1957	Oppvekst - Skole - Redusere antall ansatte	-797 000	0	Dette vil ha virkning fra 01.08.23, prosess er gjennomført
1959	Oppvekst - Barnehage - Kursmidler - Reduksjon i 2023	-74 000	0	Iverksettes fra august
1860	Oppvekst - Barnehage - Spesialpedagogisk tilbud - Ny organisering	0	0	
	<b>Sum</b>	<b>- 5 444 361</b>	<b>-1 396 762</b>	

Tiltak reduksjon utgifter SFO på 422 000 kr lar seg ikke gjennomføre slik utredet, i og med vedtak om fortsatt drift på skolefrie dager, samt kobling opp mot vedtatt tiltak i samhandlingsområdet helse og omsorg. Deler av tiltaket tas inn gjennom vakansestyling i samhandlingsområdet. Resten dekkes på rammen av den vedtatte tiltaksplanen.

## Helse og omsorg

Tabell 12 - Vedtatte tiltak helse og omsorg

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1887	Omsorg - Hjemmetjenesten - Effektivisering vikarbruk, IT-drift og transport	-2 800 000	- 933 333	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1901	Helse - Oppfølgingstjenesten - Utfasing av tjenestebil	- 35 000	- 11 667	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1902	Omsorg - Hjemmetjenesten - Ny vurdering av behov for fagutvikler	- 755 369	- 251 790	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1903	Omsorg - Fellestjenester - Ny vurdering av behov for kvalitetsrådgiver	-691 535	-230 512	To ansatte har i all hovedsak overtatt arbeidsoppgavene som lå til stillingen. Vurdering blir foretatt.
1934	Omsorg - Hjemmetjenesten - Avvikle 50% fast stilling dagtid	- 308 531	- 84 145	Tiltaket ble ikke gjennomført i februar, prosess i gang og blir iverksatt 20.03.2023
1935	Omsorg - Hjemmehjelp - Effektivisering av vikarbruk	-166 000	-55 333	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1951	Omsorg - Institusjon vederlag - Endret beregningsgrunnlag ved fradrag for egen bolig	- 240 000	- 80 000	Det er vanskelig å vite effekt på tiltaket før året er omme. Det er per nå 3 stk som gis fradrag. Hittil i år har 8 stk fått langtidsplass uten fradrag. Om fradraget var på ca kr 4500 x 8 stk x 6 mnd, får vi en økt inntekt på kr 216 000.
1958	Helse og omsorg - Opprydding/kvalitetssikri ng av budsjettposter	- 1 900 000	- 633 333	Tiltaket er gjennomført i budsjett 2023
	<b>SUM</b>	<b>- 6 896 435</b>	<b>- 2 280 113</b>	

Tiltak 1951 er vanskelig å se en effekt før året er omme. Da vedtak om å avslutte fradrag ikke har tilbakevirkende kraft, har vi gitt fradrag til 3 pasienter som har fått innvilget langtidsplass i løpet av første tertial.

## Økonomi og virksomhetsstyring

Tabell 13- Vedtatte tiltak økonomi og virksomhetsstyring

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1850	Fauske kommune - Biler - Ny ordning for innkjøp og drift	-200 000	0	Prosessen er litt forsinket: igangsatt i april - 23.
1971	Fauske kommune - Sommerjobb for skoleungdom - Midlertidig reduksjon	-50 000	0	Innsparingen skjer i juli.
1924	Fauske kommune - Endring anskaffelser - Gjenbruk, ombruk og brukt på områder det er mulig	0	0	Virkning fra 7/23, ukjent effekt. Økt fokus på tilpasning av innkjøpsrutiner og rutiner for gjenbruk. Innsparingseffekt er ikke anslått.
1890	Fauske kommune - Fjerne fridag og redusert arbeidstid i romjul for dagtidsansatte	0	0	Fridag er fjernet. Effekt er ikke anslått.
	<b>Sum</b>	<b>- 250 000</b>	<b>0</b>	

## Innovasjon og utvikling

Tabell 14 - Vedtatte tiltak innovasjon og utvikling

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1967	Fauske kommune - IT - Endret telefonpolicy	-200 000	- 66 667	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1878	Kultur og idrett - Sjønstå gård - Avvikle tilskudd og innlede samarbeid med Nordlandsmuseet	-10 000	- 10 000	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1904	Kultur og idrett - Ungdommens hus - Avklare leieforhold og/eller flytte til egne lokaler	200 000	0	Det er inngått leiekontrakt for Sjøgata 71 med Rognan Eiendom fom. 010123. Årlig leiesum kr 200.000.-. 6 mnd oppsigelsestid. Er under vurdering mht. innhold Rådhus.



1806	Kultur og idrett - FK Sprint - Overgang fra driftstilskudd til betaling for faktisk bruk	0	0	Tiltaket skal ha effekt fra 01/24 på kr 290 000,- Forhandlinger med FK Sprint er ikke innledet, men er under planlegging
	<b>Sum</b>	- 410 000	- 76 667	

## Støttefunksjoner

Tabell 15 - Vedtatte tiltak støttefunksjoner

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1911	Plan - Folkehelserådgiver - Avvikle stilling	- 343 690	- 114 563	Stillingen avviklet og folkehelsearbeidet er tatt inn i alle tjenesteområder
1949	Plan - Matrikkel - Etterregistrering av tiltak	- 50 000	- 30 000	Pågår: For plan/næring har man fått inn kr. 30 000 ekstra
1836	Plan - Samfunnsplanlegger - 50% stilling holdes vakant	- 297 818	-99 273	Gjennomført
1838	Eiendom - Valnesfjord - Renhold - Ny ressursfordeling	- 219 750	- 73 250	Innført
1839	Eiendom - Sentrumsparkering - Nye alternativer – Periodekort	- 50 000	- 16 667	Tiltaket er innført, men det er ikke mulig å rapportere på økonomi ennå.
1841	Eiendom - Beplantning – Redusering	- 150 000	- 50 000	Gjennomføres
1975	Eiendom - Sentrumsparkering - Utvidelse Fauske idrettshall	- 30 000	0	Startet prosess med å utarbeide skiltplan for området. Tiltaket innføres når skiltplan og godkjenning foreligger
1984	Eiendom - Drift/vedlikehold - Reduserte driftskostnader ved kjøp av elektrisk varebil	- 15 000	- 1 667	Bil er kjøpt.
1960	Tekniske tjenester - Sivilforsvaret - Oppsigelse av leieforhold	0	0	Besparelsen ifm leieforholdet vil gå med til kostnader i drift for blålysbygget fra juni.
1884	Fauske kommune - Administrative tjenester - Samlokalisering administrasjonsbygget	- 50 000	- 16 667	Tiltak er gjennomført

1939	VVA - Kommunale grusveier - Redusert støvdempende tiltak	- 288 000	- 288 000	Anskaffelsen er fullført i henhold til vedtatt budsjett. Det vil si det er anskaffet 30 tonn kalsiumklorid mot tidligere 90 tonn.
1945	VVA - Kommunale veier - Redusert feiing av strøsand	- 50 000	- 20 000	Rengjøring av kun fortau er igangsatt. Gjenstår fortsatt en del. Dermed får ikke tiltaket full effekt før ved utgangen av mai.
1946	VVA - Kommunale veier - Gatelys - Redusert drift og vedlikehold	- 129 000	- 65 000	Tiltaket er iverksatt. Det er registrert flere mørklagte gatelyspunkter som ikke blir reparert. Tiltaket får ikke full effekt før ved utgangen av 2023
1835	VVA - Lager - Leieavtale sies opp	- 33 000	- 0	Besparelsen av tiltaket får ikke virkning før Blålysbygget tas i bruk 1. juli.
	<b>Sum</b>	<b>- 1 706 258</b>	<b>- 775 087</b>	

### NAV Indre Salten

Tabell 16 - Vedtatte tiltak NAV Indre Salten

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1862	NAV - Vertskommunesamarbeid - Kompensasjon for skjev bemanningsnorm	- 100 000	- 68 640	Tiltaket er iverksatt. Tiltaket ventes å gi en høyere effekt enn innsparingskrav for 2023.
1861	NAV - Vertskommunesamarbeid - Korrigert medfinansiering deltakerkommuner	- 134 000	- 40 580	Tiltaket er iverksatt.
1847	NAV - Siso Vekst - Redusert nivå på medfinansiering	- 240 000	0	Ikke innført. Mulig innføring i 2024.
	<b>Sum</b>	<b>- 470 000</b>	<b>- 109 220</b>	

Enheter med tiltak som ikke kan gjennomføres eller som ikke har full effekt i 2023 kan likevel gå i balanse eller med besparelse i år. Hele organisasjonen har sterkt fokus på økonomi og det jobbes daglig med å holde utgiftene nede. Tiltak som ikke kan gjennomføres som vedtatt rapporteres i denne økonomimeldingen. Budsjettmessig må slike tiltak innarbeides (legges tilbake) i konsekvensjustert budsjett for 2024, slik at enhetene har et realistisk budsjett å styre etter neste år.

## 6 Fellesområder

Tabellen oppsummerer endringene på fellesområdene.

Tabell 17 – Endringer fellesområdene – tall i hele 1000

	Budsjett	Prognose	Avvik	
Rammetilskudd	295 827	301 207	-5 380	Merinntekt
Inntektsutjevning	33 891	37 311	-3 420	Merinntekt
Skatt	297 699	299 868	-2 169	Merinntekt
Konsesjonskraft	32 723	31 323	1 400	Mindreinntekt
Kvotekraft	5 204	2 304	2 900	Mindreinntekt
Integreringstilskudd	14 233	21 737	-7 504	Merinntekt
<b>SUM</b>	<b>679 577</b>	<b>693 750</b>	<b>-14 173</b>	

Netto merinntekter reguleres mot økte kostnader.

### 6.1 Kraftinntekter

#### 6.1.1 Konsesjonskraft

Konsesjonskraften for 2023 er solgt til fastpris på årskontrakt. Når budsjettet vedtas er ikke OED-prisen som kommunen må kjøpe konsesjonskraften for kjent, og heller ikke fastledd og energiledd er kjente størrelser på det tidspunktet. Både OED-pris, fastledd og energiledd er høyere i 2023 enn budsjettet, og det gir en forventet mindreinntekt på konsesjonskraft i 2023 på 1,4 mill. kr.

#### 6.1.2 Kvotekraft

Så langt i 2023 er prisen for salg av kvotekraft på nivå med budsjettet pris, men det ligger an til en del lavere produksjon på årsbasis enn budsjettet. Lavere produksjon utgjør en mindreinntekt på 1,1 mill. kr. Kostnadene til produksjon av kvotekraft er også noe høyere enn budsjettet, og utgjør 0,35 mill. kr. I tillegg har budsjettet ikke hensyntatt produksjonskostnader på kommunens eget forbruk, noe som utgjør en netto mindreinntekt på 1,4 mill. kr. Samlet utgjør disse tre elementene en mindreinntekt på 2,9 mill. kr for 2023.

Regnskapstallene for 2023 inneholder også et beløp som tilhører 2022. Det gjelder en nylig mottatt inntekt på 1,7 mill.kr. som gjelder salg av opprinnelsesgarantier for kvotekraften. Tidligere år har denne inntekten vært tilnærmet null, men dette markedet har endret seg, og prognosene fra SKS for denne inntekten er gode de nærmeste årene, og vil kunne gi et bidrag i denne størrelsesordenen.

Fauske kommune (kraftutvalget) har nylig videreført forvaltningsavtalen med SKS om salg av overskudd av kvotekraft. En ny signatur var nødvendig da SKS nylig har hatt en revisjon av sin egen sikringshandel, som Fauske kommune følger gjennom denne avtalen. Den viktigste endringen var at analyseprisen nå

følger NO4<sup>1</sup>. Dette var nødvendig fordi NO4 prisen ikke fulgte systemprisen i alle tilfeller. Dermed kunne man risikere å selge på fallende NO4 pris fordi systemprisen var stigende.

Systemprisen er en pris som forutsetter fri flyt av strømmen i enhver situasjon. Slik er det ikke i Nord-Norge, hvor det er manglende kapasitet i strømmettet, og dermed kan prognosene for NO4 avvike fra landet for øvrig og systemprisen.

## 6.2 Eiendomsskatt

Ut fra regnskapet etter første tertial forventes det en inntekt på eiendomsskatt omtrent lik med budsjettet for 2023, altså ca. 46,7 mill. kr.

Ifølge Eiendomsskatteloven skal det hvert 10. år gjennomføres ny taksering av alle eiendommer i kommunen. Sist gang taksering ble gjennomført i Fauske kommune var i 2015. Dette betyr at innen utgangen av 2024 skal det være gjennomført ny taksering av alle eiendommene i kommunen. Det arbeides derfor for tiden med å få ansatt en prosjektleder for taksering av bolig- og fritidseiendommer, samt innhente tilbud fra leverandør for taksering av næringseiendom.

## 6.3 Integreringstilskudd

Integreringstilskuddet ble budsjettet til kr 14,23 mill. kr. i 2023. Dette var basert på informasjon om vedtak for 2023 og faktiske bosetninger på det tidspunktet budsjettet ble utformet høsten 2022. I ettertid har Fauske kommune bosatt ytterligere flyktninger i 2022 samt vedtatt bosetting av totalt 40 flyktninger i 2023. Det er bosatt 22 flyktninger pr.1.tertial. Det forventes flere flyktninger fra Ukraina, men hvor mange, og når disse blir bosatt, er uavklart. Dersom kommunen oppnår bosetting i henhold til vedtak er integreringstilskuddet beregnet til 21,7 mill. kr. Det anbefales derfor at det blir foretatt en budsjettregulering som øker tilskuddet. Det vil også være nødvendig å øke utgiftene tilknyttet integreringsavdelingen.

## 6.4 Utbytte

Det er budsjettet med 4,43 mill. kr i utbytte i 2023. SKS har generalforsamling 31.mai 2023, og etter dette offentligjøres regnskap som viser utbyttet. Per tiden er det altså ukjent.

## 6.5 Ressurskrevende tjenester

Det er budsjettet med 8,1 mill. kr i refusjon for ressurskrevende tjenester i 2023. Utgifter i forbindelse med nye brukere må overstige innslagspunktet før kommunen kan søke refusjon for overskytende utgifter. Søknadsfristen er etter frist for årsavslutning. I forbindelse med revisors gjennomgang av søknaden ble det avdekket en feil som medførte at det var bokført ca. 1,1 mill. kr for mye i 2022, som må reverseres i regnskap for 2023. Oppdatert informasjon om brukere viser at budsjettet likevel kan være oppnåelig, ny vurdering vil bli foretatt før neste økonomimelding.

---

<sup>1</sup> Norge er delt i fem prisområder for strøm, hvor NO4 gjelder hele Nord-Norge.

## 6.6 Lønnsoppgjør

Mellomoppgjøret for kommunal sektor endte med en lønnsramme på 5,4 %. Det er 0,2 % høyere enn den anslåtte rammen for frontfagene. Virkningstidspunktet er fra 1. mai 2023.

Det er foretatt et anslag av økte lønnskostnader som følge av lønnsoppgjøret for 2023 og det vurderes at avsatte midler i budsjettet er tilstrekkelig for å dekke dette.

## 6.7 Pensjon

I mars i år oppdaterte Statistisk Sentralbyrå (SSB) og Norges Bank på nytt sine anslag for lønns- og prisveksten. De nye anslagene er vesentlig høyere enn anslagene de ga høsten 2022, og gir økning i årets reguleringspremie. Dette gjelder alle fonderte offentlige tjenstepensjonsordninger uavhengig av leverandør. Hva som blir den endelige reguleringspremien er blant annet avhengig av den faktiske utviklingen i lønns- og prisvekst gjennom hele året.

Nye estimat fra KLP på pensjonskostnad for 2023 tilsier at det er behov for å justere budsjettet. Totalt viser ny prognose en økt pensjonskostnad på ca. 3,1 mill. kr. Prognosen for 2023 vil bli oppdatert til høsten og det vil bli vurdert om det bør gjøres ytterligere reguleringer ved økonomimelding 2.

2022 har vært et krevende år i finansmarkedene, dette gir dårligere avkastning på pensjonsmidlene. KLP tar likevel sikte på å tilføre 3,2 milliarder kroner til kundenes premiefond i 2023. Midlene kan kun benyttes til betaling av premie. Fauske kommunes andel er anslått til 5,56 mill. kr. Ved inngangen av 2023 hadde kommunen 82 mill. kr. på premiefond. Forventet avkastning hos KLP og forventede økte reguleringspremier tilsier at det vil være fornuftig å ha en andel av midlene stående på premiefond. En viss buffer er nyttig for å møte svingninger i premien, særlig med usikkerheten vedrørende fremtidig kostnadsutvikling. Fondet bør benyttes slik at bruken er bærekraftig over tid.

I 2023 er det brukt ca. 18,3 mill. kr. av premiefondet som har gått til fratrukk på premiefaktura. Dette vil ikke endre pensjonskostnaden, men gir noe forbedret likviditet for kommunen.

Avkastning på egenkapitaltilskudd hos KLP for 2022 er anslått til ca. 1 mill. kr. Avkastningen vil øke kommunens andel av egenkapitaltilskudd.

## 7 Organisering og styring

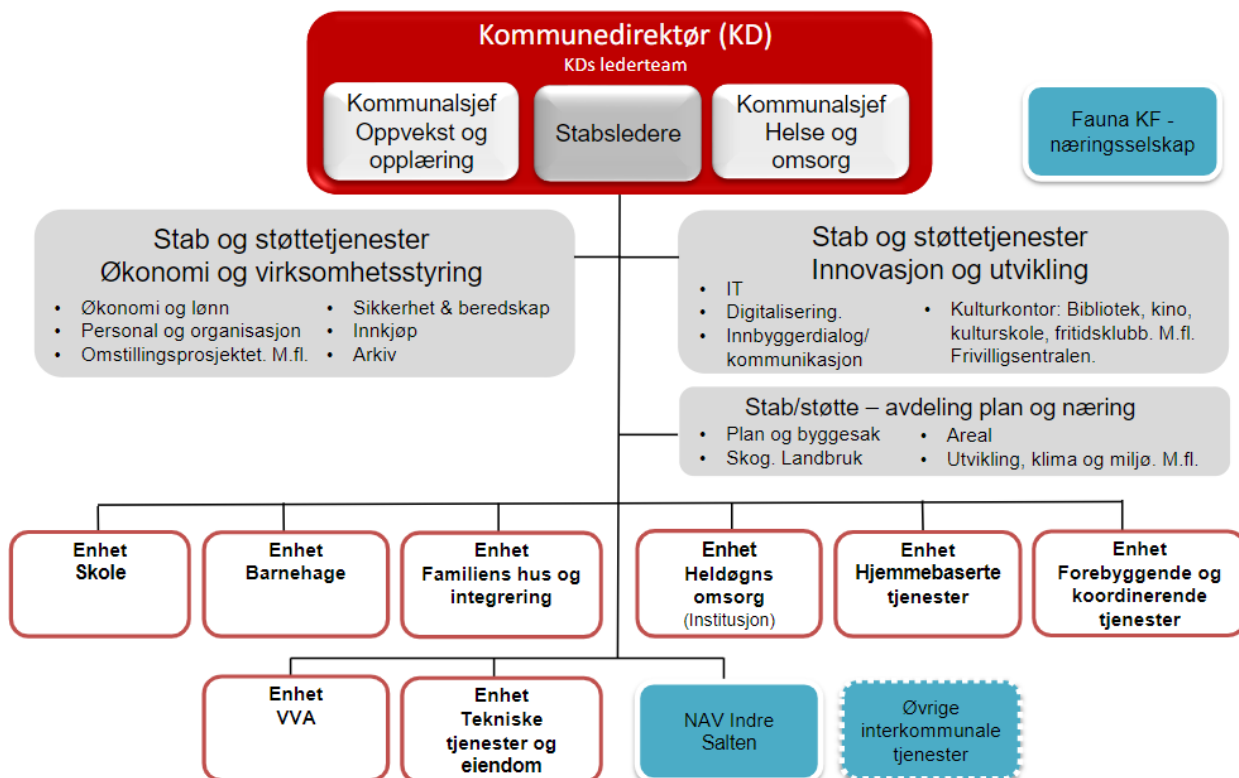
### 7.1 Administrativ organisering

Ny organisering kom offisielt på plass fra og med 1. januar 2023.

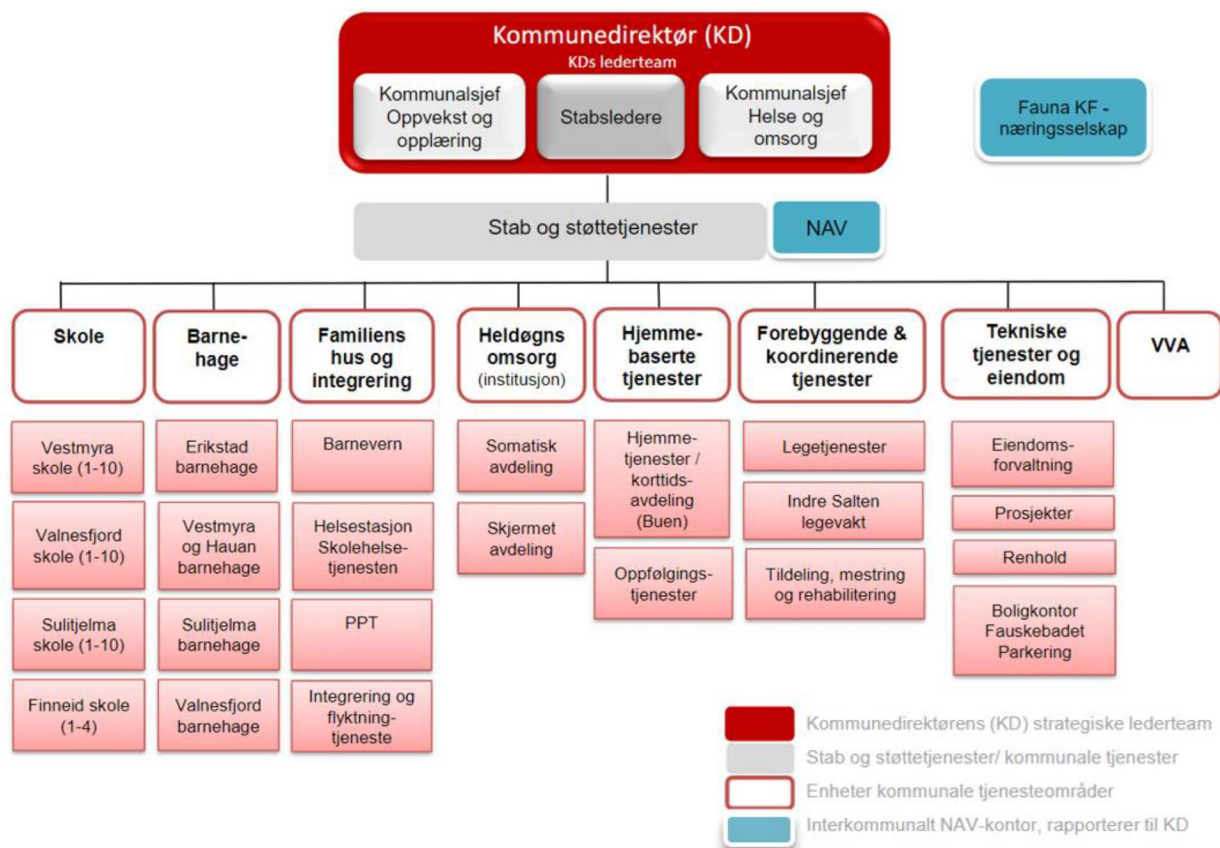
De nye kommunalsjefene og stabslederne startet i sine stillinger 6. januar. Hans Fredrik Sørdal er kommunalsjef for Oppvekst og opplæring og Ann Elise Os er kommunalsjef for Helse og omsorg. Tom-Erik Holteng er stabsleder for Innovasjon og utvikling og May-Britt P. Delbekk er stabsleder for Økonomi og virksomhetsstyring.

Mads Sandvik startet i stillingen som økonomileder i februar. Stillingen er plassert i stab Økonomi og virksomhetsstyring. Kommunikasjonsrådgiver Ida Bjørkquist startet i en 3-årig prosjektstilling i mars. Stillingen er plassert i stab Innovasjon og utvikling og er to-delt: 2/3 av stillingen er tilknyttet arbeidsoppgaver i Fauske kommune og omstillingsprosjektet. 1/3 av stillingen er dedikert til arbeid for Fauna KF.

Figur 14 – Organisasjonskart Fauske kommune



Figur 15 – Organisasjonskart inkludert enheter og avdelinger og prosjekter i tjenesteområdene



## 7.2 Internkontroll

God internkontroll er en del av kommunens samlede styring og ledelse og skal sikre at lover og forskrifter følges. Internkontroll skal bidra til at vedtatt politikk blir gjennomført, at tjenestene er av god kvalitet og at ressursene brukes effektivt og riktig.

I kommuneloven av 22. juni 2018 stilles det krav til kommunens internkontroll. § 25-1 sier:

*«Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.*

*Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren:*

- utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll»*

Det er i tillegg flere bestemmelser i kommuneloven og særlover som kan knyttes opp mot internkontroll.

### Ledelse og styring i Fauske kommune

Kommunens ledere skal gi retning og skape resultater innenfor de rammer som er vedtatt av kommunestyret. Det er lederens ansvar å etablere og følge opp rutiner og systemer. Dette skal sikre god virksomhetsstyring, internkontroll og faglig forsvarlige tjenester til innbyggere og brukere av tjenestene. I dette arbeidet inngår ansvaret for å utvikle en kultur som fremmer gode arbeidsprosesser, læring, forbedring og utvikling.

Internkontrollen i Fauske kommune har som mål å sikre at:

- Driften er målrettet og effektiv
- Lover og regler etterleves
- Rapporteringen er pålitelig
- Politiske vedtak iverksettes og følges opp

Systemet består av:

Kvalitetssystemet Risk Manager<sup>2</sup> der man finner:

- dokumenter, retningslinjer, rutiner
- avvikssystemet
- Budsjettverktøyet arena
- Prosjektverktøyet Induct der forslag til tiltak meldes inn, tiltakskort etableres og følges opp
- Analyseverktøyet Framsikt med plan- og analysemodul
- Regnskapssystemet Visma
- Vedtakslogg i excel

Alle medarbeidere i Fauske kommune skal gjøres og være kjent med kommunens kvalitetssystem og den dokumentasjon som er tilgjengeliggjort i systemet. Toppledelsen, enhetsledere og ansatte i

---

<sup>2</sup> Implementering av nytt kvalitetssystem Sikri Samsvar pågår.



omstillingsprosjektet skal i tillegg kunne bruke Arena, Induct, Visma og Framsikt – med de moduler som til enhver tid tas i bruk. Etter hvert skal øvrige ledere i større grad kobles på bruk av systemet.

Det er et mål at kommunen skal ha en høy etisk standard og en etisk forsvarlig forvaltning av menneskelige og materielle verdier. Kommunens etiske retningslinjer legger til grunn allmenngyldige etiske verdier og normer. Det hviler et ansvar på både ledere og folkevalgte for at de etiske retningslinjer følges opp, tilpasses og bekjentgjøres i eget ansvarsområde.

## 8 Status i tjenesteområdene

### 8.1 Politikk

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 18 – Prognose Politikk – tall i hele 1000

	Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område: 1 Politikk</b>					
10 Politikk	2 930	2 512	-418	8 624	8 627
<b>Sum område: 1 Politikk</b>	<b>2 930</b>	<b>2 512</b>	<b>-418</b>	<b>8 624</b>	<b>8 627</b>

Området består i all hovedsak av lønn/godtgjørelse til folkevalgte, samt kostnader knyttet til styring av kommunen. Endring i prognose skyldes økte pensjonskostnader.

### 8.2 Kommunedirektør

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 19 – Prognose Kommunedirektøren – tall i hele 1000

	Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område: 2 Kommunedirektøren</b>					
20 Kommunedirektøren	717	647	-70	2 073	2 076
<b>Sum område: 2 Kommunedirektøren</b>	<b>717</b>	<b>647</b>	<b>-70</b>	<b>2 073</b>	<b>2 076</b>

Regnskapet til kommunedirektørens stab består av kostnader og utgifter tilknyttet kommunedirektøren. Endring i prognose skyldes økte pensjonskostnader.

## 8.3 Oppvekst og opplæring

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 20 – Prognose Oppvekst og opplæring – tall i hele 1000

	Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område: 4 Oppvekst og opplæring</b>					
40 Oppvekst og opplæring felles	1 662	425	-1 237	4 884	4 884
41 Skole	38 615	40 724	2 109	106 847	107 597
42 Barnehage	24 650	23 630	-1 020	71 175	71 427
43 Familiens hus og integrering	17 112	18 480	1 368	47 292	52 392
<b>Sum område: 4 Oppvekst og opplæring</b>	<b>82 039</b>	<b>83 259</b>	<b>1 220</b>	<b>230 197</b>	<b>236 301</b>

Hva har skjedd siden sist?

Tjenesteområdet oppvekst og opplæring er nytt fra 01.01.23.

Det er startet et arbeid med å få på plass følgende planer:

- Forebyggende plan (ny oppvekstreform)
- Handlingsplan mot vold og trusler i skolen
- Virksomhetsplan for enhetene barnehage, skole og familiens hus og integrering.

Enhet skole

Vikarbudsjettet for enhet skole viser for inneværende periode overforbruk noe som må sees i sammenheng med høyt sykefravær.

Fauske kommune har mange elever i fosterhjem eller beredskapshjem i andre kommuner. Det er stipulert at utgiftene i 2023 vil være større enn overføringene kommunen får for elever som er gjesteelever i Fauske kommune. Flere av elevene som er plassert i andre kommuner tildeles timer til spesialundervisning, noe de også ville fått om de fortsatt var bosatt i Fauske.

I perioden er det kjøpt inn 100 stk. ASUS chromebook til ungdomstrinnet, i tillegg til at maskiner kommunen har er konvertert til Chrome OS. Investeringsbudsjettet er belastet i forbindelse med innkjøp. Investeringsbudsjettet tillater innkjøp av ca. 50 nye chromebook. Dette vil bli utført i løpet av våren.

Fauskeskolen fikk etter søknad tildelt kr 100.000 til programmering. Beløpet er i hovedsak benyttet til innkjøp av VR-briller og roboter til programmering.

Ut over budsjettet skolen har til innkjøp av undervisningsmateriell, tildelte kommunestyret kr 300.000 til innkjøp av bøker. Beløpet kommer godt med for å oppdatere bøker etter ny læreplan. Beløpet er fordelt til skolene ut fra elevtall.

En lokal bank har donert 20 PC-skjermer til skolen.

Søknadsprosessen knyttet til videreutdanning av lærere ble avsluttet i februar. Syv ansatte har fått innvilget videreutdanning fra høst 2023.

Fra Statsforvalteren har det vært ført tilsyn med kommunens rutiner i forbindelse med hjemmeundervisning. Tilbakemeldingen fra Statsforvalteren viser at kommunen har alle strukturer på plass, og i tillegg yter service utover det som er lovpålagt.

#### Enhet barnehage

Tiltaket om redusert ass.styrer på Erikstad blir iverksatt fra 15. august 2023.

Makspris på barnehageplass har gått ned fra kr 3 050,- til kr 3 000,-. Inntektstapet kompenseres via økt rammetilskudd fra staten.

For å få alle rettighetsbarn inn i barnehagen ved hovedopptak 2023 må det økes med 3 årsverk på grunnbemanning fra 15. august 2023. Dette er det ikke tatt høyde for i budsjettet. Samtidig går det barn over til skolen som i dag har styrket barnehagetilbud. Dette frigjør ca. 2 årsverk. Totalt blir økningen ut over budsjett ca. 1 årsverk.

I forbindelse med oppstart av nytt barnehageår er det gjort flere tilsetninger av pedagoger og fagarbeidere. Det skal også tilsettes styrer i Valnesfjord barnehage. Vi ser at det er utfordrende å få tak i og beholde kvalifisert personale. Det er spesielt vanskelig å få tak i pedagoger og pedagogiske ledere.

#### Enhet familiens hus og integrering

Alle tjenestene i Familiens hus og integrering melder om høyt arbeidspress, samtidig er sykefraværet lavt.

Barneverntjenesten har i perioden hatt et relativt høyt antall nye bekymringsmeldinger. Fra 1. januar og til utgangen av april var det mottatt 51 meldinger. Antall meldinger ligger tilnærmet likt med 2022, men betydelig høyere enn samme periode i 2021. Tendensen viser at flere av meldingene enn tidligere, går til undersøkelse. Dette, sammen med vakanse i stillinger i begynnelsen av året, samt mange alvorlige saker, vil framover gi utslag i fristoverskridelser på slutførte undersøkelser. Det er høyt og økende bruk av overtidsarbeid, både i form av akuttarbeid som går ut over ettermiddag og kveld, vaktordning og tilsyn. Siden barneverntjenesten er tilgjengelig 24 timer i døgnet vil tjenesten periodevis ha en del henvendelser ut over normal arbeidstid.

Konsekvensen av barnevernsreformen begynner nå å gi utslag i form av økte utgifter for kommunen, dette som følge av økte satser for plasseringer utenfor hjemmet. Fokuset på forebygging og hvordan ressursene samlet i Familiens hus skal utnyttes best mulig er et pågående og kontinuerlig arbeid.

Ny vertskommuneavtale om PP-tjenester i et samarbeid med Sørfold kommune, trådte i kraft 01.01.23.

Effektivering av kommunestyrets vedtak om bosetting av 40 flyktninger i 2023 er godt i gang. Ved utgangen av april er det bosatt 22 personer. Størstedelen av de som bosettes er voksne. Dette har medført en betydelig økning av elever på Voksenpedagogisk Senter. Der er det nå 45 elever, mot under 20 på samme tidsrom i fjor. 12 personer står på venteliste for oppstart. Integreringsavdelingens budsjett er ikke dimensjonert for de økte utgiftene som følger av økt bosetting. Det er økte utgifter til bosetting og introduksjonslønn, samtidig får kommunen økte tilskudd til norskopplæring. For å håndtere den økte bosettingen er det gjort midlertidige økninger i stillingsressurser med 400 % stilling, fordelt på programrådgiver, flyktningkonsulent, miljøarbeider og lærer. Det er behov for å øke lærerressursen med ytterligere 100 % fra august for å ivareta de økte oppgavene.

Nord-Norsk Mottakssenter åpner mottak for inntil 30 enslig mindreårige flyktninger i Røvika i mai og forberedende arbeid pågår. Dette vil få konsekvenser for flere tjenesteområder, men spesielt skole og helsetjenesten. Det er behov for økt stillingsressurs på 100% helsesykepleier/sykepleier for å ivareta lovpålagte oppgaver i forbindelse med åpningen av mottaket i Røvika og økt bosetting av flyktninger.

### Nye tiltak

Det jobbes kontinuerlig i enhetene med å identifisere potensielle innsparings- og effektiviseringstiltak. Utfordringer knyttet til omstilling fortsetter. Per nå er det ikke kommet fram nye innsparingstiltak.

### Utfordringer i perioden

Nedtrekk av stillinger i skolen har ført til frustrasjoner og hos noen en del misnøye. Ansatte rapporterer at dagene er veldig hektiske og at det går ut over tilbudet som de opplever at de klarer å gi elevene. Noen mener at lovkrav brytes.

Enhet skole har i perioden hatt et høyt sykefravær. Årsaksforholdene kan delvis knyttes til ettervirkninger av koronapandemien. Fokus på nedtrekk i organisasjonen har medført frustrasjoner hos ansatte. Høyt sykefravær påfører igjen økt arbeidsbyrde/høyere arbeidspress til de som er friske, noe som i sin tur medfører en økt slitasje og igjen kan være medvirkende årsak til sykemeldinger og egenmeldinger.

Enhet barnehage har i perioden hatt et høyt sykefravær. Konsekvensen av dette er bruk av vikarer ut over budsjett. Men refusjon sykepenger er også høyere enn budsjettet. Arbeidspresset på de som har vært friske har vært stort. Det er et lavt korttidsfravær i barnehagene.

Tjenesteområdet har samlet sett hatt utfordringer med et for lavt nærvær. Det er startet en systematisk jobb med alle lederne i tjenesteområdet. Sentralt står det å skaffe en felles forståelse for den negative effekten et lavt nærvær har for innbyggerne og de ansatte. Det har vært en svak bedring å spore totalt sett på virksomhetsområdet. Det er et fokus som vil vedvare på avdelingsledernivå.

På grunn av det høye sykefraværet i perioden, har dette medført et behov for å leie inn vikarer ut over budsjett. Høyt sykefravær har medført at enkelte klasser og trinn har hatt liten kontinuitet knyttet til lærere og fagarbeidere. Situasjonen kan for noen ha gått ut over faglig utvikling og psykososialt miljø.

Flyktninger fra Ukraina og elever som har kommet til Fauske fra andre land, har ført til behov for ekstra ressurser til norskopplæring og støtte i ordinære timer.

Det har vært nødvendig å sette inn ekstra ressurser i forbindelse med elever som har atferdsvansker. Dette har vært påkrevd for å kunne stabilisere situasjonen rundt den enkelte elev og klassen/gruppa eleven tilhører.

Oppsummert viser status så langt at det er et behov for en styrkning innen virksomhetsområdet:

- For å håndtere den økte bosettingen er det gjort midlertidige økninger i stillingsressurser med 400% stilling, fordelt på programrådgiver, flyktningkonsulent, miljøarbeider og lærer. Det er behov for å øke lærerressursen med ytterligere 100% fra august for å ivareta de økte oppgavene.
- Det er behov for økt stillingsressurs på 100% helsesykepleier/ sykepleier for å ivareta lovpålagte oppgaver i forbindelse med åpningen av mottaket i Røvika og økt bosetting av flyktninger.
- Pedagog barnehage, 100% stilling for å imøtekomme pedagognormen.

## 8.4 Helse og omsorg

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 21 – Prognose Helse og omsorg – tall i hele 1000

	Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område: 5 Helse og omsorg</b>					
50 Helse og omsorg felles	2 267	2 348	81	6 800	6 800
51 Hjemmebaserte tjenester Forebyggende og	40 176	36 483	-3 693	113 392	114 046
52 koordinerende tjenester	17 620	19 023	1 403	50 076	51 125
53 Heldøgns omsorg	26 289	26 272	-18	73 645	74 088
<b>Sum område: 5 Helse og omsorg</b>	<b>86 351</b>	<b>84 125</b>	<b>-2 226</b>	<b>243 913</b>	<b>246 058</b>

Tjenesteområdet helse og omsorg sin prognose viser per 30.04.2023 et merforbruk for inneværende år. Avdelinger med tiltak som ikke kan gjennomføres, eller der det ikke er mulig å oppnå full effekt i 2023, kan likevel gå i balanse eller med besparelse i 2023, da hele tjenesteområdet har et sterkt fokus på økonomi og jobber daglig med å holde budsjettet.

### Hva har skjedd siden sist?

Tjenesteområdet Helse og omsorg har hatt krevende driftsmåneder hittil i 2023. Totalsituasjonen har gjort det nødvendig å sette enkelte oppgaver på vent.

Tjenestene vurderer at det er nødvendig for nyetablert lederstruktur å få tid til å stabilisere situasjonen for å kunne ivareta kvaliteten i tjenesteleveransen. Dette fordi man i omstilling av organisasjonen har ivaretatt og gjennomført omfattende prosesser. Særlig er det kritisk å få på plass riktig kompetanse på riktig sted til riktig tid i organisasjonen. Dette krever tilstedeværende lederressurser.

Det har vært et høyt sykefravær i første tertial i hele tjenesteområdet. Avdelingene har fokus på sykefraværsoppfølging og ved en avdeling har man fått bistand fra NAV arbeidslivssenter i arbeidet med å få redusert sykefraværet. Et tilsvarende samarbeid søkes gjennomført med andre avdelinger som har høyt sykefravær. Sykefraværet har en sammenheng med en økning i kostnadene knyttet til innleie av vikarer. Dette har blitt motvirket av kostnadsbesparelser på andre områder, for eksempel ved innkjøp og nyanskaffelser.

Sektoren har i perioden vært i stand til å opprettholde god nok kvalitet på tjenestene som tilbys. Det har vært en økning i antall pasienter og behovet for helse- og omsorgstjenester har økt i første tertial. I tjenesteområdet har man ikke vært i stand til å møte etterspørselen for korttids plass ved Buen korttidsenhet. Det er et stort trykk på institusjonsplasser, der flere pasienter har fått innvilget langtids plass, men ikke fått plass ved institusjonene. Konsekvensen av dette er at korttidsavdelingen har flere plasser fylt opp med personer som venter på å komme inn på institusjon. Man ser på flere muligheter for å øke og

forbedre kapasiteten på ulike områder i sektoren. Det er iverksatt tiltak, deriblant midlertidig dobbeltrom ved en av institusjonene.

Manglende kapasitet til å ta imot utskrivningsklare pasienter fra Nordlandssykehuset HF, til Buen korttidsavdeling, resulterer i høye kostnader for overliggerdøgn fra januar-april.

Helsedirektoratet har pålagt alle kommuner til å bidra økonomisk til deres satsning på “*En pasient-en journal*”. Den økonomiske belastningen som blir tilført Fauske kommune er på ca. **900 000 kr pr år**.

Forskriftsendringene innebærer at kommuner og regionale helseforetak pålegges å betale for forvaltning og drift av kjernejournal, e- resept og helsenorge.no fra 1. januar. Kommunens betaling dekker fastlegene, og regionale helseforetaks betaling dekker avtalespesialistene.

For legetjenesten har det vært nødvendig å få på plass en legevikar fra vikarbyrå i ledig hjemmel ved næringsdrivende legekantor. Dette vil medføre økte kostnader for Fauske kommune fram til man får rekruttert en lege i hjemmelen.

Legetjenesten har i denne perioden hatt en lege som er ute i lovfestet overlegepermisjon og en lege som er i lovfestet spesialisering ved Nordlandssykehuset HF. Begge disse permisjonene genererer utgifter til vikar.

Det har vært vanskelig å skaffe nok vikarer til både hjemmetjenesten og institusjonene. Hjemmetjenesten har også måtte kjøpe tjenester hos byrå. Avtalen ble inngått for en vikar fra 15.03.2023 og vil vare ut sommeren 2023. I skrivende stund har vi en innleid vikar.

Fauske kommune har i 2023 sett seg nødt til å kjøpe tjenester av ekstern aktør innen omsorgstjenester/ ressurskrevende tjenester. Årsaken til dette er at kommunen ikke kan gi denne tjenesten selv. Dette vil frembringe kostnader for kommunen i avtaleperioden man har med ekstern aktør, hvor ca. 80% av lønnsutgiftene etter innslagspunktet for refusjon for ressurskrevende brukere, vil bli refundert kommunen fra Staten.

Økonomi i denne ordningen:

- Pris pr måned kr 540 000,-, pr april kostnad kr 2 160 000,-.
- Avtalen har 4 måneders oppsigelsestid, så prognosen for ordningen i 2023 blir minimum **5 400 000** under forutsetning at avtalen sies opp i mai måned.
- Refusjon fra Staten regnes ut etter følgende modell:
  - Innslagspunkt, dvs kommunens egenbetaling er ca 1.6 mill. kr. (nye satser hvert år)
  - Videre dekkes 80% av reelle lønnskostnader. Det innebærer at kostnader til husleie, opphold, administrative kostnader etc. ikke er med beregningsgrunnlaget og dekkes i sin helhet av Fauske kommune.

Selv om situasjonen i første tertial har vært ganske stabil, er det viktig å fortsette å overvåke og justere økonomiske og driftsmessige planer i takt med endringer i etterspørsel og nye utfordringer som kan oppstå. Sektoren vil fortsette å jobbe for å forbedre tjenestene som tilbys, samtidig som de opprettholder en sunn økonomisk situasjon.

Storkjøkkenet har hatt store kostnader knyttet til nødvendige reparasjoner på utstyr. Man tilstreber å vente med å investere i nytt utstyr på bakgrunn av vedtak om flytting fra leid til eid. I samarbeid med Salten Consult AS er man i gang med å utrede muligheten for å flytte storkjøkkenet fra nåværende lokasjon til Helsetunet. Ferdig skisse over alternative løsninger forventes levert i løpet av juni.

Implementering av nye trygghetsalarmer og overgang til nytt responscenter har blitt gjennomført første del av 2023. De nye trygghetsalarmene er leaset og vi har per i dag 150 trygghetsalarmer. Man må ha vedtak for å få trygghetsalarm og de som får alarm som et trygghetsskapende tiltak, betaler kr 200 per mnd. Per i dag er det 54 trygghetsalarmer det betales for per måned.

### Utfordringer i perioden

Lederressursene i tjenesteområdet har høy arbeidsbelastning i forbindelse med omstilling av tjenestene, og det er store lederspenn i hele tjenesteområdet, herunder blant annet som følge av at kommunedirektøren har av kommunestyret blitt bedt om å redusere antall ledere. Enkelte ledere har over 100 ansatte å følge opp, og med høyt sykefravær har dette vært utfordrende.

Fauske kommune har over tid hatt utfordringer med rekruttering av kvalifisert personell inn i helse og omsorgstjenestene. Med dagens drift vil en ha utfordringer også fremover med å kunne rekruttere tilstrekkelig kvalifisert personell.

Det er for lav kapasitet i hjemmetjenestene.

For Miljø og habiliteringstjenesten har Fauske kommune i dag ikke tilgang til boliger tilknyttet personalbase for nye brukere av miljø og habiliteringstjenesten. Tiltaket bør utredes med tanke på å gi faglig gode og økonomisk bærekraftige tjenester. Ved en sambruksmodell vil man kunne ha potensiale til å gi et godt tilbud til flere brukere og bedre kvalitet på tjenesten

Per tiden har Fauske kommune ingen heldøgns tilbud til pasientgrupper innen psykisk helse og rus som har behov for heldøgns omsorg.

Et trinn i omsorgstrappen er tilbud til innbyggere som har behov for tilsyn og omsorg som kan gis i heldøgns bemannede omsorgsboliger. Et slikt tilbud mangler i Fauske kommune og man ser at det ville vært ressursbesparende for hjemmetjenesten, og det kunne utsatt behovet for langtidsplasser dersom dette tilbudet var på plass.

En stadig større andel av den eldre befolkningen i Fauske kommune får en demensdiagnose. Det er utfordrende å ivareta denne gruppen med hjemmeboende demente, da kommunen mangler tilpassede avlastningsplasser utover dagtilbud. Man ser imidlertid også et behov for å kunne utvide eksisterende dagtilbud.

Helse og omsorgstjenesten vil videre fremover ha behov for å få tilført ressurser i takt med befolkningsutviklingen, for å kunne bygge opp kvalitativt gode Helse og omsorgstjenester i tråd med sentrale føringer og vedtatt planverk. Dette for å kunne håndtere fremtidens demografiske utfordring i Fauske kommune.

## 8.5 Stab- og støttetjenester

### 8.5.1 Økonomi og virksomhetsstyring

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 22 – Prognose Økonomi og virksomhetsstyring – tall i hele 1000

		Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område:</b>	<b>3 Stab og støttefunksjoner</b>					
	Økonomi og					
	30 virksomhetsstyring	8 850	8 793	-57	24 904	25 632

Samhandlingsområdets kostnader ligger tett opp til budsjetterte kostnader.

Hva har skjedd siden sist?

Økonomi og virksomhetsstyring som stab- og støttetjeneste ble reorganisert fra og med 1. januar 2023. Samhandlingsområdet leverer fellestjenester på tvers av de øvrige tjenesteområdene og består av økonomi og lønn, personal og organisasjon, sikkerhet og beredskap, innkjøp, arkiv og omstillingsprosjektet.

Omstillingsprosjektet

Omstillingsarbeidet omfatter det kontinuerlige arbeidet med økonomisk bærekraft i kommunen. Her inngår blant annet budsjettarbeid, kommunikasjon og bemanning. Prosjektet er godt forankret i organisasjonen og en naturlig del av den løpende økonomistyringen i kommunen. Fauske kommune er i 2023 innvilget 1,3 mill. kr. i skjønnsmidler for å dekke to prosjektstillinger i prosjektet. Det gis ikke nærmere omtale av prosjektet her, det vises til møte 30.mai 2023 med egen orienteringssak til Partssammensatt utvalg og til Formannskapet.

Økonomi

Det jobbes kontinuerlig med å øke kvaliteten i regnskapet og på regnskapsdokumentasjonen. Videre er det fokus på lederstøtte og bedre økonomioppfølging i alle tjenesteområdene.

Arbeidet med konsekvensjustert budsjett startet allerede i februar i år. Kommunedirektøren arrangerte «budsjett kick-off» der alle ledere i Fauske kommune deltok. I etterkant har økonomi- og virksomhetsstyring gjennomført budsjettmøter i alle tjenesteområder ned til og med avdelingsnivå. Dette har gitt et godt grunnlag i fokuset på å oppnå realisme i budsjettet. Involvering av budsjettansvarlige i gjennomgangen har vært sentralt for å skape eierskap til egne budsjettområder. Per utgangen av april gjensto det budsjettmøter med noen få avdelinger. Gjenstående i budsjettarbeidet etter gjennomgangen med tjenesteområdene er økonomiavdelingens arbeid med poster som ligger inn under fellesområdet. Herunder skatteinntekter, rammetilskudd, renter, kraftinntekter m.v.

Økonomi og virksomhetsstyring har etablert månedlig rapportering til kommunedirektør. Alle virksomhetsområder rapporterer på økonomistatus, status på tiltakskort og sykefraværsoppfølging.



Nytt økonomi- og finansreglement ble vedtatt av Kommunestyret 23.02.2023. Det er igangsatt arbeid for å få på plass rutiner og retningslinjer knyttet til denne, som til enhver tid skal sikre at vi er i henhold til det som er vedtatt i det nevnte reglementet.

Det er påbegynt et arbeid for å få etablert nytt administrativt delegasjonsreglement – videredelegering fra kommunedirektør til ledere. Arbeidet ferdigstilles inneværende år.

## Personal

Personalkontoret har igangsatt prosjekt for å få revidert overordnet kompetanseplan for Fauske kommune.

Bruk av hjemmekontor har økt de seneste årene. Regjeringen fastsatte endringer i forskrift om arbeid som utføres i arbeidstakers hjem 1. juli 2022 for å tilpasse regelverket mer til et moderne arbeidsliv.

Personalkontoret har derfor utarbeidet retningslinjer for hjemmekontor med tilhørende avtale. Formålet med avtalen er å klargjøre hva som gjelder når arbeidstaker jobber hjemmefra, og på denne måten fremme forutberegnelighet for partene.

På grunn av arbeidets omfang ble stillingsprosenten til hovedverneombudet økt fra 20 % til 30 % samtidig som nytt verneombud tiltrådte i mars.

## Arkiv

Arkivverket gjennomførte tilsyn med arkivholdet i Fauske kommune den 12.05.2022. Dette resulterte i fem pålegg. Avvikene ble lukket i 1. tertial ved at følgende arbeid har blitt utført: arkivplanen er oppdatert, det er utarbeidet dokumentasjon for elektronisk behandling av arkivdokumenter, kartlagt og dokumentert aktive og avsluttede elektroniske systemer, utarbeidet en plan for langtidsbevaring av elektronisk arkivmateriale og utarbeidet en plan for å ordne og listeføre bortsatte, eldre og avsluttede papirarkiver. Arkivverket godkjente og avsluttet tilsynet 28.03.2023.

Bemanningen ved arkivet er i henhold til tiltakskort 1637 redusert med 50 % fra og med februar.

I løpet av 1. tertial er det jobbet videre med å legge til rette for at innbyggere i større grad skal ta i bruk selvbetjeningsløsninger. I forbindelse med nedleggingen av servicetorget er det installert en digital kommunevert hvor besøkende til administrasjonsbygget kan melde sin ankomst og booke møter med ansatte.

## Innkjøp

Fauske kommune gikk ut av Samordnet innkjøp i Nordland (SIIN) den 31.12.2022. Allerede inngåtte SIIN-avtaler vil fortløpende gå ut de påfølgende 4 år.

Innkjøp til Fauske kommune vil fortsatt primært skje gjennom flerårige rammeavtaler. Av disse er det vurdert å være ressursbesparende, og en kvalitetssikring, å etablere de fleste avtalene gjennom felles avtaler med andre kommuner. Kommunen har et behov for 80-100 løpende rammeavtaler.

Fauske kommune har sammen med Saltdal, Sørfold, Steigen og Gildeskål kommune etablert et innkjøpsamarbeid for å sammen dekke behovet for rammeavtaler framover.

Samarbeidet administreres av innkjøpsansvarlig i Fauske og er i stor grad basert på kjøp av innkjøpsfaglige tjenester hos ekstern leverandør. Kostnadene fordeles mellom de kommuner som deltar i den enkelte anskaffelsen.

Samarbeidet er under utvikling, og omfang og form vil tilpasses erfaringene som gjøres inneværende år. På grunn av mange utgåtte rammeavtaler og behov for å få etablert nye, er det derfor noe usikkerhet knyttet til kostnadene inneværende år.

### Samfunnssikkerhet og beredskap

Som en viktig del av landets totalforsvar utfordres Fauske kommune på sin beredskapsplikt innenfor områder som i liten grad har vært berørt tidligere. Kommunens beredskapsplikt er omfattende, og de siste års hendelser med pandemi og sikkerhetspolitiske utfordringer har gitt stadig økende behov for kompetanse, ressurser og planverk.

Kommunens Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) skal ligge til grunn for kommunens overordnede beredskapsplan. Revisjon av eksisterende ROS er igangsatt og forventes å være ferdig før 1. juli 2023. De områder som omfattes i eksisterende ROS vurderes på nytt, og eventuelt nye områder tas inn.

### Nye tiltak

Det pågår et kontinuerlig arbeid med å forenkle og effektivisere økonomirutiner og prosesser gjennom blant annet å ta i bruk nye og oppdaterte digitale løsninger.

### Utfordringer i perioden

Samhandlingsområdet har fått på plass nye ledere det siste halve året. Det har vært en krevende periode der on-boardingsprosessen med kunnskapsoverføring har pågått parallelt med at etterslepet av arbeidsoppgaver og oppgaver tilknyttet daglig drift skulle håndteres. Det må brukes noe lenger tid på å ta igjen etterslepet som er akkumulert, særlig som følge av at flere ledere og nøkkelpersoner med kompetanse sluttet i kommunen i 2022.

Kommunens kvalitetssystem (Risk Manager) ble høsten 2022 besluttet erstattet med ny løsning. Av hensyn til begrenset kapasitet, har arbeidet blitt forsinket, men løsningen vil etter planen bli tatt i bruk i løpet av 2. og 3. kvartal 2023.

## 8.5.2 Innovasjon og utvikling

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 23 - Prognose Innovasjon og utvikling – tall i hele 1000

		Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område:</b>	<b>3 Stab og støttefunksjoner</b>					
31	Innovasjon og utvikling	5 464	6 829	1 365	16 892	16 918

### Hva har skjedd siden sist?

Innovasjon og utvikling er en nyetablert stab- og støttetjeneste som omfatter IT-avdeling, kulturkontor, kommunikasjon og innbyggerdialog. Kommunikasjonsrådgiver og kulturkonsulent tiltrådte sine stillinger i tertialet. På grunn av stabsområdets egenart vil det ta noe tid før vi ser de konkrete effektene av arbeidet som gjøres. Innovasjon og utvikling bidrar i både de ordinære tjenestene, men også i innovative utviklingsprosesser sammen med eksterne aktører.

### Enhet kultur

Kulturkontoret med sine tilbud gjennom bibliotek, kulturskole, kino, fritidsklubber osv. har vært igjennom en større omstilling de siste årene. Nivået på tjenestene er redusert, og det er behov for at driften gis noe tid til å stabilisere seg på dette nivået.

Kulturskolen holder nå til i Maskinhuset på Teletunet. Det er i dag ingen lærere i full stilling; noe som er utfordrende for å kunne ivareta stabil og oversiktlig drift. Likevel undervises det i de mest sentrale instrumenter.

Ungdommens Hus er nå etablert i tidl. Hansen & Dysvik-butikken i Sjøgata. Samarbeidet mellom Ungdommens Hus og Frivilligsentralen, som holder til i etasjen over, er fruktbart og skaper gode synergieffekter. Frivilligsentralens daglige leder har i budsjett 2023 fått økt stillingen til 100%.

Ungdomsklubbene i Valnesfjord og Sulitjelma driftes som planlagt, og har jevnt over godt oppmøte med forskjellige aktiviteter. Tiltakene er også aldersdifferensiert mellom barn og ungdom.

Fauske kino har stabil drift, men har samtidig ambisjoner om økt antall konserter og evenementer. Kinoen har blitt Fauskes storstue og gjennom enkle investeringer og driftsgrep har den befestet seg positivt som et sted mange oppsøker for å oppleve både kino og annen kultur. Det jobbes videre med finansiering av nye kino-stoler.

Fauske biblioteks hovedbibliotek er nå på et minimumsnivå i forhold til dagens åpningstider og aktivitetsnivå. Selv om vi lever i ei digital tid, er biblioteket fortsatt en arena for opplevelser, kultur og lærdom for våre innbyggere. Bibliotekets avdelinger i Valnesfjord og Sulitjelma er ikke bemannet med bibliotekpersonale. Valnesfjord har imidlertid en ordning der frivilligheten, gjennom nærmiljøutvalget, vedlikeholder boksamling og andre medier én gang i uka. Det jobbes med en lignende ordning for Sulitjelma, også der i samarbeid med stedets nærmiljøutvalg. Men arbeidet har så langt ikke lyktes. Administrasjonen er i god kommunikasjon med utvalget og håper at en ordning snart er etablert.

## IT

IT er en støttefunksjon med drift og support av både standardløsninger og virksomhetskritiske systemer. IT utgjør også grunnmuren i digitaliseringsarbeidet. Evaluering og omlegging av driftsform og tjenestenivå videreføres derfor i 2023. Parallelt pågår det også et arbeid med teknisk og organisatorisk utvikling av informasjonssikkerheten i kommunen.

## Kommunikasjon

Kommunikasjonsrådgiver startet i stillingen i mars 2023. Det er allerede utarbeidet revidert kommunikasjonsstrategi og ny kanalstrategi. Kommunikasjonsrådgiver har en aktiv rolle i eksternt kommunikasjon ved hjemmeside, den offisielle Facebook-siden til kommunen og med pressemeldinger. Planen er at 2023 brukes til å bygge rammeverk for kommunikasjon internt og eksternt i kommunen. Deretter vil det gradvis gå over til mer innholdsproduksjon og oppdateringer av hjemmesiden. Kommunikasjonsrådgiver skal jobbe i samarbeid med ordfører, Fauna KF og kommunen for øvrig.

## Utfordringer i perioden

Informasjonssikkerhet er et krevende område både faglig og kapasitetsmessig. Det er jobbet grundig og systematisk med grunnmurstest, modenhetsanalyse og forvaltningsrevisjon gjennom 2022 og 2023. Dette arbeidet avdekker behov på både kort og lang sikt. Våren 2023 legges det frem egen sak til politisk behandling som beskriver status på området, forslag til tiltak, samt økonomiske konsekvenser.

### 8.5.3 Plan og næring

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 24 - Prognose Plan og næring – tall i hele 1000

	Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område:</b>					
3 Stab og støttefunksjoner					
32 Plan og næring	1 867	2 394	527	4 947	4 985

#### Hva har skjedd siden sist?

Så langt i 2023 har selvkostområdene plan, byggesak og oppmåling hatt noe mindre inntekter en i 2022. På denne tiden av året er det veldig varierende hva som kommer inn av saker, og da spesielt på byggesak og oppmåling. Det er lite oppmåling i vintermånedene, men det tar seg opp fra april og utover. Innen plan har det siden sist vært noe høyere aktivitet enn det som har vært de siste årene, og da spesielt nye planer for boligområder. Det kan slå ut på høyere aktivitet på byggenæringen i de nærmeste årene, og dermed vil det bli flere byggesaker som gir høyere inntekter på byggesak.

Både byggekostnadene og rentene har økt betraktelig det siste året. Det slår inn på aktiviteten i byggenæringen, som igjen slår ut på antall byggesaker som skal behandles i kommunen. Dermed blir det også reduksjon i gebyrinntektene. Det kan føre til underskudd på selvkostområdet. Pr. april er det vanskelig å si noe om resultatet, men Plan og næring forventer økte inntekter utover året, slik trenden har vært tidligere år. Det betyr at Plan og næring styrer mot et årsresultat i balanse for 2023.

#### Utfordringer i perioden

Den største utfordringen vil være på plansiden ettersom en stilling er vakant inntil videre (samfunnsplanleggerstillingen) og det merkes særlig nå som arbeidet med del-revisjon av kommuneplans arealdel skal starte. Det er også større pågang generelt på planarbeid i kommunen enn det har vært tidligere. Det er veldig positivt, men kan også medføre forvaltningsmessige og administrative utfordringer i forbindelse med behandling/veiledning av disse planene. Vi ser også at kartverket stiller strengere krav til de som jobber med oppmåling. Det betyr at det kan gå utover antall saker som blir oppmålt pr år, noe som igjen betyr tapte inntekter.

## 8.5.4 Tekniske tjenester og eiendom

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 25 - Prognose Tekniske tjenester og eiendom – tall i hele 1000

	Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område: 3 Stab og støttefunksjoner</b>					
Tekniske tjenester og					
33 eiendom	18 091	16 984	-1 107	47 297	48 323

### Hva har skjedd siden sist?

Enhet Tekniske tjenester og eiendom går i hovedsak med mindreforbruk på grunn av vakante stillinger, høyere inntekt på parkering og folkebad. Ekstra vedlikeholdsmidler vil bli tatt i bruk fra mai og ut året, og pr. i dag viser det mindreforbruk. Bedre oppfølging av energikostnader - forbruk energi - medfører besparelser. Enheten fortsetter arbeidet med energieffektivisering og fokus på styring av energikrevende bygg. Tekniske tjenester og eiendom vil utarbeide forslag på investeringstiltak for 2024 for å få energikostnader enda lavere på flere bygg.

Sent i november 2022 ble det fremforhandlet ny forsikringsavtale med KLP. Tekniske tjenester og eiendom har budsjett for forsikring av alle formålsbygg, og det viser seg at den nye avtalen medfører ca. **kr 800 000 i merutgifter**. Dette er ikke budsjettet for i 2023.

Tekniske tjenester og eiendom betaler også kommunale avgifter for alle formålsbygg og eide boliger. Kommunale avgifter steg med ca. 25% (ca. 300 000) i januar 2023. Enheten har ikke budsjettet med dette for 2023.

Ellers er det god kostnadskontroll ut på avdelingene i hele enheten.

Innføring av nye parkeringsområder i sentrum er under utarbeidelse. Det er et pågående arbeid med utarbeidelse av skiltplan.

Prognosen for året viser et resultat i tråd med budsjett. Prognosen fordrer at Tekniske tjenester og eiendom får normal drift ut året og ingen uforutsette hendelser. Prognosen fordrer også at energikostnadene holder seg på et normalt nivå.

### Utfordringer i perioden

Utfordringer i driften er at ansatte ved vedlikehold/drift har sagt opp sine stillinger. Dette medfører at gjenværende personell har mange ekstra oppgaver, frem til at nytilsatte er opplært og selvstendig.

Avdeling drift og vedlikehold har utfordringer med å få tilsatt medarbeidere med riktig kompetanse, etter at flere med erfaring og kompetanse har sluttet og startet i annet arbeid hos konkurrerende bedrifter. Fauske kommune er blitt kjent med at disse kan tilby høyere lønn og bedre betingelser i tilsvarende stillinger enn det Fauske kommune har mulighet til. Avdelingen ser at det er vanskelig å konkurrere med privat sektor og interkommunale selskap. Det begynner imidlertid å komme på plass nye tilsatte, og det krever litt tid med opplæring før de kan fungere fullt ut i stillingene.

Tekniske tjenester og eiendom har hatt høyt sykefravær som også har resultert i at merkantile oppgaver og saksbehandling er noe på etterskudd. Det jobbes nå for å hente inn dette etterslepet.

Tekniske tjenester og eiendom har fått flere nye oppgaver og budsjettansvar fra årsskiftet, herunder blant annet Folkebadet, og enheten har ennå ikke noe erfaringstall å basere seg på. Det er utfordrende å gi gode prognoser før man får et driftsår bak seg.

## 8.5.5 VVA

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 26 – Prognose VVA – tall i hele 1000

	Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område: 3 Stab og støttefunksjoner</b>					
34 Vei og gatelys	5 672	5 868	197	11 351	11 395
35 Selvkostområder	-11 777	-18 250	-6 474	-4 943	-4 863
<b>Sum område: 3 Stab og støttefunksjoner</b>	<b>-6 105</b>	<b>-12 382</b>	<b>-6 277</b>	<b>6 408</b>	<b>6 532</b>

Avviket på selvkostområdet skyldes at budsjettet baserer seg på et tidligere grunnlag, slik at justeringene fra september som danner grunnlaget for gebyrene for 2023 ikke var hensyntatt. Resultatet av gjennomgangen i september viste at vanngebyret økt med 33,8%, avløp økte med 37,1%, og slam ble redusert med 28,1%. Økningen kommer som følge av høyere renter som bidro sterkt til negativt resultat på fondene slik at gebyrene måtte reguleres opp for å dekke inn underskuddene på fondene vann og avløp.

### Hva har skjedd siden sist?

#### Veier

Kostnadene til vei og gatelysområdet er i stor grad knyttet til hvordan resultatet for vinterhalvåret forløper seg i forhold til værforhold.

Første del av vinteren 2023 har vært noe mer krevende enn normalt. På grunn av vekslende vær og føreforhold har det medgått mere strøsand enn normalt. Som en konsekvens av krevende værforhold og en aldrende bil og maskinpark samt økte drivstoffpriser har dette resultert i noe større vedlikeholdskostnader enn normal.

For å sikre seg mot å levere sluttregnskap i balanse vil det bli innført harde sparetiltak av sommervedlikeholdet. Noen av tiltakene kan være å ikke oppfriske av veimerking til fotgjengeroverganger. Innleid årlig inspeksjon av kommunale bruer vurderes redusert. For å ivareta sikkerhet og framkommelighet av kommunale veier vil det under sommerhalvåret kun bli utført nød reparasjoner.

## Gatelys

I løpet av vinteren har det spesielt i Sulitjelma vært unormalt mye bortfall av gatelys. Ofte er det hele strekninger som har vært mørklagt. Bortfallene skyldes ofte feil på luftstrek som oppstår etter uværperioder med mye vind. For å utbedre feilene har det vært nødvendig med ekstra innleie av kommunens elektroleverandør.

Mange av gatelysstolpene inkludert strømtilførselen er av eldre årgang og i dårlig forfatning. Gammelt gatelysnett utgjør ca. 30 – 40 % av totalt ca. 2000 gatelys. Disse bør på sikt skiftes ut.

## Utfordringer i perioden

Fauske kommune har driftsansvaret for ca. 140 km. vei. For å nå målet med å levere regnskapet i balanse, må det ofte iverksettes harde sparetiltak gjennom sommerhalvåret. Gjennom flere år har driftsbudsjettet vært for lavt i forhold til hva som kreves for å opprettholde en god veistandard. Dette medfører at etterslepet økes fra år til år. På grunn av manglende veivedlikehold over tid kan man tydelig se at den negative utviklingen eskalerer raskt fra en normal standard til veldig dårlig standard. Forringelsen gjelder både for grus og asfalterte veier.

De siste 10-15 år har kommunen investert betydelige midler til opprusting av spesielt grusveier og ny-asfaltering. Driftsbudsjettet tillater ikke å ivareta verdien tilstrekkelig av tidligere investeringer. Det vil si at veier som tidligere er oppgradert til god kommunal standard ikke har fått nødvendig etterfyll av toppdekke samt oppfrisking av grøfter. Mange asfalterte veier er i stor grad preget av stor slitasje. Sjøgata vestre del, Hegreveien og Furnesveien er gode eksempler hvor en kan se stor asfaltslitasje. Spesielt veier som ikke har blitt opprustet krever ofte nød reparasjoner.

Enhet VVA har på sikt mål om at alle kommunale veier skal ha fast dekke. Det er derfor viktig å videreføre tidligere investeringer for oppgradering av kommunale veier. Av politisk vedtatt veiplan gjeldene for 2018 – 2021 er kun planen for 2018 utført. På grunn av kommunens økonomisk vanskelige situasjon har det ikke vært rom til å videreføre veiplanen.

Fauske kommune bruker mindre ressurser til veivedlikehold enn mange andre kommuner. KOSTRA-tallene for 2022 viser at Fauske kommune har netto driftsutgift per km. vei på kr. 119 902. Kostnadene i KOSTRA-gruppe 2 er kr. 149 887, mens Bodø kommune bruker kr. 309 490. Landet ellers ligger på 188 885 kr.

## 8.5.6 NAV Indre Salten

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 27 - Prognose NAV Indre Salten - tall i hele 1000

	Budsjett pr april 2023	Regnskap pr april 2023	Avvik pr april 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
<b>Område: 3 Stab og støttefunksjoner</b>					
36 NAV	7 150	12 035	4 885	20 347	25 929



## Hva har skjedd siden sist?

I siste del av 2022 økte enhetens utgifter, spesielt knyttet til bosetting av flyktninger. I første tertial har enhetens utgifter fortsatt å øke. I hovedsak forklares utgiftsøkningen med bosetting av flyktninger og flere deltakere i kvalifiseringsprogrammet (KVP). Utbetaling av øvrig sosialhjelp er forholdsvis stabil og nært opp mot budsjett. Det må likevel forventes en økning på dette området sett i sammenheng med økte levekostnader. Personer med lønnsinntekt tar nå i økende grad kontakt med NAV for bistand.

Nye flyktninger mottar som oftest sosialhjelp fra de blir bosatt og frem til oppstart i introduksjonsprogrammet. Etter oppstart i programmet avtar behovet for sosialhjelp, men mange vil fremdeles ha behov for supplerende sosialhjelp. NAV registrere at bosetting av flyktninger presser prisene i leiemarkedet opp, som igjen påvirker behovet for sosialhjelp. Fauske er vertskommune for Hamarøy, Sørfold, Saltdal og Beiarn. Også i disse kommunene ser vi at utbetalingene av sosialhjelp øker kraftig. Ekstra innbetaling av driftsutgifter for medlemskommuner med stort overforbruk må vurderes før planlagt årsoppgjør i januar 2024.

Bosetting av flyktninger berører mange enheter i kommunen. Sosialhjelpsutgifter i de fem første årene etter bosetting må sees i sammenheng med det ansvar som kommunen påtar seg og det tilskuddet som kommunen mottar for dette arbeidet. **Sammenlignet med budsjett forventes et overforbruk i størrelsesorden 5,5 mill. kr.** Forhold som kan påvirke overforbruket er rask igangsetting av introduksjonsprogrammet og overgang til arbeid for mottakere av sosialhjelp.

Kvalifiseringsprogrammet er et arbeidsrettet tiltak for personer som ellers ville mottatt passiv sosialhjelp. Tiltaket er en rett som bruker har, gitt at visse kriterier oppfylles. Det må sees som positivt at det er flere deltakere i programmet som et alternativ til passiv sosialhjelp og utenforskap, selv om dette fører til overforbruk.

## Utfordringer i perioden

Vedtak om bosetting av flyktninger, medfører behov for økt tjenestevolum innen helse og omsorgstjenester generelt og lege / ROP –tjenesten og NAV spesielt. Dette er tjenester som allerede melder at de er presset på ressurser. Bemanningsbehovet må sees i sammenheng med at Fauske kommune er vertskommune i NAV-sammenheng for Hamarøy, Sørfold, Saltdal og Beiarn. Enhet NAV anslår et ressursbehov på **tre årsverk** for hele samarbeidet.

Samlet antall mottakere av sosialhjelp i Indre Salten har økt fra ca. 190 i juli 2022 til 307 i april 2023. Videre bruk av ressurser på arbeidsrettet oppfølging er nødvendig og vil bidra til økt overgang til arbeid. Det er mangel på arbeidskraft innenfor de fleste yrker. Tett oppfølging kan bidra til at arbeidsgivernes rekrutteringsbehov løses samtidig som behovet for sosialhjelp reduseres.

## 9 Investeringer

Status for pågående investeringsprosjekter følger nedenfor.

### VVA

- **Ny vei Skyssevik:** Veien ble åpnet høsten 2022. Gjenstår å anlegge ett lag asfalt, montering av gatelys og planering av skråninger inkludert tilsåing. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av sommer/høst 2023. Egen finansiering.
- **Trafikksikkerhetstiltak 2023 - Nytt fortau Erikstadveien:** Prosjektet har fått tildelt kr. 2,4 mill. kr. i trafikksikkerhetsmidler av Nordland fylkeskommune til å videreføre fortauet fra Solvollveien og mot Badestrandveien. Kommunal egenandel er 0,6 mill. kr. For å videreføre fortauet fra Solvollveien mot Badestrandveien må det erverves grunn av private grunneiere. Prosessen er i slutfasen. Geoteknisk rapport er utarbeidet. Så snart grunnervervsavtalene er signert av grunneierne vil arbeide starte.

### Tekniske tjenester og eiendom

- **Gjenoppbygging kommunal bolig Linerleveien:** Forsikringssak på grunn av brann. Prosjektet er fullført, og boligen er tatt i bruk.
- **Teknisk driftsbygg og blålysbygg:** Under utførelse, noe forsinket, forventet innflytting i løpet av juni/juli 2023. Prosjektet er i avslutningsfase og forventet at alle 3 kontrakter er fullt ut overtatt i midten av juni. Arbeid med ferdigbefaringer, inventarinnkjøp og opplæring er i fokus.
- **Utredning kommunale helsebygg og flytting av storkjøkken:** Prosjektleder er anskaffet og styringsdokument er straks ferdigstilt. Fremover er det anskaffelse av rådgivergruppe for skisseprosjekt og forprosjekt.
- **Etablering av garasje i Sulitjelma:** Blir ikke gjennomført i år på grunn av ressursmangel.
- **Renhold - Kjøp av elektrisk varebil:** Bilen er kjøpt inn.
- **Tjenestebil parkering:** Bil er kjøpt inn.
- **Kjøp av elektrisk varebil vaktmester:** Bil er anskaffet. Foreløpig erfaring er at det fungerer utmerket med el-bil.

### Plan og næring

- **Grunnundersøkelser Fauske med omegn:** I forbindelse med 3 ulike prosjekter (Stranda; Åsmyra og Gml. Brannstasjon) bevilget kommunestyret kr. 970 000,- for å få gjennomført grunnundersøkelser på disse 3 lokasjonene. Det ble utlyst anbud på disse 3 lokasjonene. Siste rapport ble oversendt fra entreprenør i starten på 2023. Grunnundersøkelse på Stranda er i forbindelse med regulering evt. etablering av ungdomshjem i og med at Røvika muligens blir nedlagt. Grunnundersøkelser Brannstasjon er i forbindelse med salget av denne og Åsmyra er i forbindelse med regulering av arealet til fremtidig tomt for industri evt hydrogenproduksjon.
- **Sanering og sikring av industribygg i Sulitjelma:** Det er ikke bevilget penger til dette arbeidet. Det er gjort noen mindre tilstandsanalyser av enkelte bygg.

### Prosjekter selvkost 2023

- **Erikstad rensanlegg:** Prosjektet går som planlagt. Forventet start av prøvedrift er desember 2023. Egen finansiering
- **Ny vannledning Holstad:** Prosjektet startet høsten 2022 og pågår fortsatt. Hovedledningen er framført som planlagt. Gjenstår å koble til abonnentene til ny vannledning. Årlig låneopptak.
- **Utskifting vann/avløpskummer:** Ikke påbegynt. Årlig låneopptak.
- **Utskifting hovedvannledning Sjøgata og utskifting hovedavløp Sjøgata:** Det er vedtatt å anlegge nytt VA-nett fra COOP Mega til Brannstasjonen. På grunn av utfordrende geotekniske grunnforhold med kvikkleire må prosjektet prosjekteres. Prosjektering pågår. Forventet oppstart august 2023.
- **Ny vannledning Leitebakken:** Forventet oppstart mai 2023. Årlig låneopptak.
- **Ny vannledning Møllnveien – Farvikveien:** Forventet oppstart høsten 2023. Årlig låneopptak
- **Nytt avløp Farvikbekken:** I forbindelse med rassikring av Farvikbekken var det nødvendig å erstatte den gamle hovedavløpsledningen med nytt ledningsnett. Arbeidet startet samtidig med rassikringen og er ferdigstilt. Finansiert med årlig og eget låneopptak.
- **Rassikring Farvikbekken (ikke selvkost):** Sikringen av Farvikbekken er i hovedsak fullført. Gjenstår å tilføre beskyttelseslag i bekkeløpet samt tildekke steinfyllingene med vekstjord på begge sider av bekken. På grunn av mye barfrost høsten 2022 medførte det at jordmassene som skal benyttes til vekstjord frøs og gjorde det vanskelig å utføre solling av jord. Av den grunn ble det besluttet å utsette ferdigstilling av prosjektet til våren 2023. Arbeidet er med å ferdigstille prosjektet startet 2. mai. Overtakelse av prosjektet planlegges å skje den 16. juni 2023. Prosjektet forventes ferdigstilt innenfor tildelt ramme. Egen finansiering.

### Helse og omsorg

- **Velferdsteknologi:** I 2023 har vi fått på plass digitaliseringsrådgiver som nå er i gang med kartlegging av status på velferdsteknologiske innretninger. Dette arbeidet pågår parallelt med arbeidet med ny helse- og omsorgsplan.
- **Riv og sanering av gammel bygningsmasse på Helsetunet:** Avventes til utredningsprosjekt «gjennomgang bygningsmasse hos Helse og omsorg» er ferdigstilt.
- **Legevakt Blålysbygg - Kjøp av inventar:** Dette gjelder inventar som ikke er en del av prosjektet Teknisk driftsbygg og blålysbygg. Det kommer til å bli kjøpt en del brukt inventar og bestillinger foretas i siste halvdel av mai.

### Oppvekst og opplæring

- **Innkjøp av Chromebook:** Det er kjøpt inn Chromebook for kr 406.250,-. Det gjenstår kr 323.750,- inkl mva. Forventes nytt innkjøp i løpet av våren 2023.
- **Tilrettelegging skole:** Gjelder fysiske tilpasninger ved Finneid skole. Stipulert beløp kr 400.000,- forventes gjennomført sommeren 2023.

### Innovasjon og utvikling

- **IT:** Med bakgrunn i trusselbilde, er hovedfokus for disponering av investeringsbudsjett rettet mot økt sikkerhet. Investering i ny brannmur er i prosess, og vil bli anskaffet i løpet av sommer/høst 2023. Avsatte investeringsmidler skal også sikre forsvarlig drift og kunne brukes ved uforutsette hendelser i de mest kritiske systemene som nettverk og serverpark.

## 10 Budsjettreguleringer

### Pr. 1. tertial foreslås følgende nye budsjettreguleringer:

Tabell 28 - Foreslåtte budsjettreguleringer – tall i hele 1000

<b>Økte utgifter/reduuerte inntekter:</b>	<b>Beløp</b>
NAV Indre Salten - økte kostnader	13 000
Økte forsikringskostnader	1 500
Økt kostnad pensjon	2 958
Kvotekraft - reduksjon	1 400
Konsesjonskraft - reduksjon	2 900
Økt utgift Enhet Familiens hus og integrering	5 663
Økt kostnad - «En pasient – en journal»	900
<b>Økte inntekter/tilskudd:</b>	
Rammetilskudd – økning	-5 380
Inntektsutjevning – økning	-3 420
Skatt - økning	-2 169
NAV Indre Salten - økte inntekter	-7 500
Økt inntekt Enhet Familiens hus og integrering	-745
Økt integreringstilskudd	-7 504
<b>Økt budsjettunderskudd 2023</b>	<b>1 603</b>

Netto økte kostnader 1 603 mill. kr medfører at budsjettunderskuddet i 2023 økes tilsvarende.

# 11 Figurer og tabeller

## Figurliste:

FIGUR 1 - KOMMUNAL ØKONOMISK BÆREKRAFT .....	10
FIGUR 2 - UTVIKLING LANGSIKTIG LÅNEGJELD TIL INVESTERINGER .....	12
FIGUR 3 - NIBOR RENTEPROGNOSE.....	13
FIGUR 4 - RENTE- OG FINANSUTGIFTER PER 1. TERTIAL .....	13
FIGUR 5 - UTVIKLING LIKVIDITET .....	14
FIGUR 6 – INNBYGGERSAMMENSETNING I ANTALL I FAUSKE KOMMUNE .....	15
FIGUR 7 – INNBYGGERSAMMENSETNING I % I FAUSKE KOMMUNE.....	15
FIGUR 8 – UTGIFTSBEHOV DEMOGRAFI I ALT .....	16
FIGUR 9 – ENDRET UTGIFTSBEHOV DEMOGRAFI – FAUSKE KOMMUNE – 2020–2030 .....	16
FIGUR 10 – UTVIKLINGEN I SYKEFRAVÆRET 1. TERTIAL I PERIODEN 2020 - 2023 .....	17
FIGUR 11 - FORDELING AV KORT- OG LANGTIDSFRAVÆR.....	18
TABELL 12 – SYKEFRAVÆR I 1. TERTIAL I ÅRENE 2020 - 2023.....	18
FIGUR 13 - SYKEFRAVÆR TOTALT 1. TERTIAL 2023 – PROSENTVIS FORDELING AV DET TOTALE FRAVÆRET I KOMMUNEN PR ENHET.....	19
FIGUR 14 – ORGANISASJONSKART FAUSKE KOMMUNE .....	29
FIGUR 15 – ORGANISASJONSKART INKLUDERT ENHETER OG AVDELINGER OG PROSJEKTER I TJENESTEOMRÅDENE .....	30

## Tabell-liste:

TABELL 1 – ÅRSPROGNOSE 2023- TALL I HELE 1000 .....	5
TABELL 2 - SKATT OG RAMMETILSKUDD .....	7
TABELL 3 – FINANSIELLE MÅLTALL .....	9
TABELL 4 – UTVIKLING RESULTAT – TALL I HELE 1000 .....	10
TABELL 5 – AKKUMULERT MER-/MINDREFORBRUK – TALL I HELE 1000 .....	10
TABELL 6 - OVERSIKT LÅNEPORTEFØLJE .....	11
TABELL 7 - GJELDSGRAD - TALL I HELE 1000.....	12
TABELL 8 – BUNDNE OG UBUNDNE FOND – TALL I HELE 1000 .....	14
TABELL 9 - SYKEFRAVÆR 1. TERTIAL .....	17
TABELL 10 - VEDTATTE TILTAK POLITIKK .....	20
TABELL 11- VEDTATTE TILTAK OPPVEKST OG OPPLÆRING .....	20
TABELL 12 - VEDTATTE TILTAK HELSE OG OMSORG .....	22
TABELL 13- VEDTATTE TILTAK ØKONOMI OG VIRKSOMHETSSTYRING.....	23
TABELL 14 - VEDTATTE TILTAK INNOVASJON OG UTVIKLING .....	23
TABELL 15 - VEDTATTE TILTAK STØTTEFUNKSJONER.....	24
TABELL 16 - VEDTATTE TILTAK NAV INDRE SALTEN .....	25
TABELL 17 – ENDRINGER FELLESOMRÅDENE – TALL I HELE 1000 .....	26
TABELL 18 – PROGNOSE POLITIKK – TALL I HELE 1000 .....	32
TABELL 19 – PROGNOSE KOMMUNEDIREKTØREN – TALL I HELE 1000.....	32
TABELL 20 – PROGNOSE OPPVEKST OG OPPLÆRING – TALL I HELE 1000 .....	33
TABELL 21 – PROGNOSE HELSE OG OMSORG – TALL I HELE 1000 .....	36
TABELL 22 – PROGNOSE ØKONOMI OG VIRKSOMHETSSTYRING – TALL I HELE 1000.....	39
TABELL 23 - PROGNOSE INNOVASJON OG UTVIKLING – TALL I HELE 1000 .....	42
TABELL 24 - PROGNOSE PLAN OG NÆRING – TALL I HELE 1000 .....	44
TABELL 25 - PROGNOSE TEKNISKE TJENESTER OG EIENDOM – TALL I HELE 1000 .....	45
TABELL 26 – PROGNOSE VVA – TALL I HELE 1000.....	46
TABELL 27 - PROGNOSE NAV INDRE SALTEN - TALL I HELE 1000.....	47
TABELL 28 - FORESLÅTTE BUDSJETTREGULERINGER – TALL I HELE 1000.....	51

# FAUSKE KOMMUNE

## SAKSPAPIR

	JournalpostID: 23/23825	
	Arkiv sakID.: 23/3805	Saksbehandler: Ingrid Steen Navjord
Sak nr.		Dato
004/23	Partssammensatt utvalg	30.05.2023
040/23	Formannskap	30.05.2023
	Kommunestyre	

### Omstillingsprosjektet - underveisrapportering

Fra april 2022 til april 2023

#### Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Saken med vedlagte statusrapport tas til orientering.

Vedlegg:

19.05.2023

2023-05-15 - Underveisrapportering omstillingsprosjektet

1577334

#### Saksopplysninger:

Kommunedirektøren legger fram underveisrapportering i omstillingsarbeidet.

Det vises til tidligere rapportering til Partssammensatt utvalg og til Formannskapet den 24.03.2022, hhv i sak 3/22 og 30/22.

Fauske kommune har siden 2020, da kommunen ble oppført i ROBEK, søkt Statsforvalteren i Nordland om prosjektskjønnsmidler til gjennomføring av et omstillingsprosjekt for å gjenvinne økonomisk kontroll og handlefrihet i kommunen. Fauske kommune har på denne bakgrunn fått innvilget prosjektskjønnsmidler også for 2023. Midlene kommer ikke til utbetaling før mot slutten av regnskapsåret. Midlene holdes tilbake da forutsetningen for utbetaling er at Fauske kommune oppfyller kriteriene og følger vedtatt tiltaksplan i ROBEK.

I 2023 er omstillingsarbeidet inne i en ny fase. Prosjektet er godt forankret i organisasjonen, og gjennomføringen av tiltak er iverksatt. Dette har åpnet for et taktskifte i hvordan arbeidet er innrettet. Fokuset er flyttet fra etablering og utarbeidelse av porteføljer/prosesser, til analyser av samfunnsøkonomiske gevinster og konsekvenser. Med dette er omstillingsarbeidet styrket i evnen til å arbeide strategisk med budsjett og økonomiplaner. Koblingen mellom kommuneplanens samfunnsdel, som kommunestyret vedtok i 2022, og handlingsdelen i denne overordnede planen er dermed styrket.

I vedlagte rapport beskrives status i arbeidet så langt og veien videre i omstillingen.

#### Saksbehandlers vurdering:

De neste årene av omstillingsprosjektet kan bli – om mulig – enda mer utfordrende. Det er særlig gjeldsbyrden som utfordrer, fordi kommunen har særskilt høy gjeldsgrad, i tillegg til det akkumulerte underskuddet som må dekkes inn. Utfordringene knyttet til kommunens gjeldsgrad er særlig nå forsterket, hvor særlig økte renter rammer kommunen. Fauske kommune har ingen reserver som kan brukes ved økonomiske svingninger. I tillegg har kommunen allerede høstet de mest "lavhengende fruktene" når det kommer til innsparings- og effektiviseringstiltak, og den videre fasen av omstillingsprosjektet antas derfor å bli mer krevende når nye tiltak skal identifiseres, kartlegges og

realiseres. Kommunen går i så måte inn i en fase i omstillingen der fokus endres, ved at man går **fra tradisjon til innovasjon**, med mål om å skape mer for mindre. Med dette vil omstillingsprosjektet i 2023-2024 blant annet ha følgende fokusområder:

- Arbeid med kunnskapsgrunnlag - Perspektivanalyse (i et 40 års-perspektiv)
- Planlegge og tilrettelegge for digital transformasjon og digitale løsninger
- Kommunikasjon og «merkevarebygging»
- Kommunal økonomisk bærekraft (KØB), med dreining mot kvalitetsarbeid og fokus på hvem vi er til for. Da ser det slik ut: KØB + KVALITET + OPPDRAGSFOKUS

Listen er på ingen måte uttømmende, det er kun et utvalg av fokusområder. Se vedlagte rapport. I kapittel 3 i tabell 7 presenteres flere fokusområder.

Ellen Beate Lundberg  
kommunedirektør

# RAPPORT

## Underveisrapportering i omstillingsprosjektet

**Dato:**

15.05.2023

### 1. Beskrivelse av prosjektgjennomføring 2022-2023

#### 1.1 Bakgrunn for prosjektet

Ved inngangen av 2020 ble Fauske kommune oppført i ROBEK fordi kriteriet i kommuneloven § 28-1c ikke var oppfylt. Senere er det også ført på flere kriterier, da Fauske kommune i dag oppfyller kriteriene a, c og d i kommuneloven § 28-1. Fauske kommune hadde, og har fortsatt store økonomiske utfordringer og behovet for omstilling er påkrevd. På bakgrunn av dette har kommunen siden 2020 blitt tildelt prosjektskjønnsmidler til et omstillingsprosjekt, med formål om å gjenvinne økonomisk kontroll, samt oppnå økonomisk bærekraft og handlefrihet i kommunen.

Hovedmålet i omstillingsprosjektet er å skaffe samsvar mellom inntekter og aktivitetstilbudet i kommunen. Dette for å unngå den høye alternativkostnaden ved at kommunen akkumulerer mer underskudd og dermed fortsetter å belaste fremtidige regnskapsår for å dekke nåværende drift. For Fauske kommune krever derfor omstillingsprosjektet økte inntekter og/eller reduserte driftsutgifter. På kort sikt er det hovedsakelig eiendomsskatteinntektene og brukerbetalingen som kan kontrolleres av kommunen selv. Andre former for inntektsøkning tar lenger tid å få operasjonalisert og kan dermed ikke være en bærebjelke i omstillingen av Fauske kommune. Derfor har hovedfokuset i omstillingsprosjektets første fase vært på utgiftssiden.

Omstillingsprosjektet har fokus på utredning, analyse og gjennomføring av tre typer tiltak:

- Effektivisering
- Strukturelle endringer
- Rasjonalisering og endring av tjenestenivå og tjenestetype.

#### 1.2 Strategi og metode

I 2023 er omstillingsarbeidet inne i en ny fase. Prosjektet er godt forankret i organisasjonen, og gjennomføringen av tiltak er iverksatt. Dette har åpnet for et taktskifte i hvordan arbeidet er innrettet. I stedet for en prosjektleder som skulle være hoveddriver av prosjektet, har en nå en prosjektleder med samfunnsøkonomisk kompetanse. Fokuset er derfor flyttet fra etablering og utarbeidelse av porteføljer/prosesser, til analyser av samfunnsøkonomiske gevinster og konsekvenser. Med dette er omstillingsarbeidet styrket i evnen til å arbeide strategisk med budsjett og økonomiplaner. Koblingen mellom kommuneplanens samfunnsdel, som kommunestyret vedtok i 2022, og handlingsdelen i denne



overordnede planen er styrket. I denne koblingen ligger utarbeidelse av gode transparente budsjetttiltak, med grundige utredninger av deres gevinster og konsekvenser. Arbeidsmetoden i omstillingsprosjektet har utviklet seg fra typisk prosjektstyring til at omstillingsarbeidet er en integrert del i organisasjonen. Omstillingsprosjektet inngår i budsjettprosessen og er en naturlig del av den løpende økonomistyringen i kommunen. Det legges stor vekt på å sikre eierskap og god kontroll med budsjetter i enheter og avdelinger. Hvert budsjetttiltak er utredet. Utredningen av tiltak skjer gjennom tre faser:

- Del 1: Analyse
- Del 2: Tiltakskort
- Del 3: Budsjettintegrering

I den første delen foretas det en analyse av tiltak som er foreslått av kommunens ansatte, folkevalgte og eventuelle andre. Utredninger skjer gjennom analyse av fastsatte punkter som skal avdekke tiltakets potensielle gevinster og konsekvenser. Denne metoden bidrar særlig til å avdekke om tiltak i et tjenesteområde berører andre tjenesteområder. Dersom dette viser seg å være tilfelle kobles relevante tjenesteområder på utredninger, slik at en oppnår en helhetlig analyse av tiltaket på kommunenivå. Gjennom samarbeid mellom ansatte i tjenesteområder, kontrollere og samfunnsøkonom oppnår en derfor et helhetlig kunnskapsgrunnlag.

Kunnskapsgrunnlaget fra analysen fører til en beslutning om tiltaket er gjennomførbart og skal innarbeides i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan. Arbeidet med tiltaket går dermed videre til «Del 2: Tiltakskort». Her utarbeides det et tiltakskort for hvert tiltak, som vedlegges kommunedirektørens budsjettforslag. I forslaget fremkommer det blant annet en beskrivelse av tiltaket, konsekvenser av tiltaket, gevinster og forutsetninger for tiltaket. Dette bidrar til å danne en felles forståelse og et helhetlig kunnskapsgrunnlag for kommunens folkevalgte og ledere.

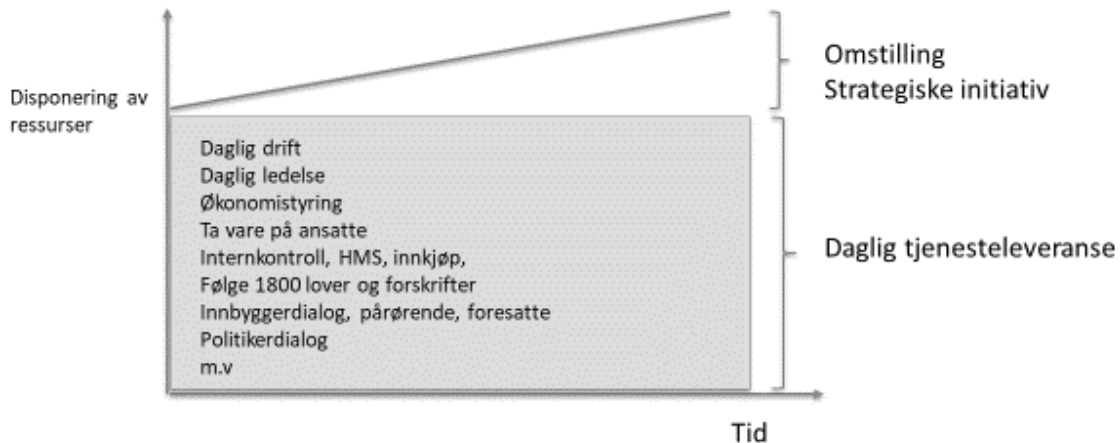
Dersom tiltaket vedtas i den politiske behandlingen av budsjettet, benyttes tredje del av metoden. «Del 3: Budsjettintegrering», som sørger for at både positive og negative økonomiske konsekvenser av tiltak integreres i budsjettet.

Arbeidsmetodene i omstillingsprosjektet er godt etablerte, men samtidig stadig under utvikling. Kommunens ledere trekker særlig frem involvering i budsjettprosessene som en suksessfaktor. I arbeidet med konsekvensjustert budsjett er det etablert gode samarbeid mellom ansatte i tjenesteområdene og ansatte på Økonomi og virksomhetsstyring. Det gjennomføres arbeidsmøter hvor tjenesteområdene er godt representert med sin kompetanse. Dette resulterer i gjennomarbeidede budsjetter og planer, som tjenesteområdene selv har eierskap til. Sammenlignet med andre kommuner starter budsjettprosessene i Fauske tidlig. Dette har vært en avgjørende suksessfaktor i omstillingsarbeidet.

Resultatene av omstillingsprosjektet i den første fasen er tydelige. Ved regnskapsavslutning for 2019 og 2020 hadde Fauske kommune et akkumulert merforbruk på henholdsvis 75,7 og 96,4 millioner kroner. Siden den gang har fokuset på omstilling og endring vært stor. Kommunen har innført en rekke tiltak og fått bedre kontroll over egen økonomi. Regnskapsresultatene for 2022 viser svært gode resultater for Fauske kommune, noe som både skyldes økte inntekter og redusert aktivitetsnivå i kommunens tjenesteområder, hvor sistnevnte tydelig vitner om at omstillingsprosjektet har gitt resultater. I henhold til vedtatt budsjett for 2023 vil det akkumulerte underskuddet være redusert til 52,4 mill. kr. ved utgangen av året. Selv om Fauske kommune gradvis skal dekke inn det akkumulerte underskuddet, betyr ikke dette at økonomien er «friskmeldt». Gjeldsgraden er høy, og kommunen er særlig utsatt for endringer i rentenivå.

## 1.3 Organisasjonen i omstillingen

Omstilling er mer regelen enn unntaket – også i offentlig sektor – for å møte nye krav, forventninger og endrede rammebetingelser. Organisasjonskultur og ledelse påvirkes av fokuset organisasjonen må ha for å opprettholde daglig drift og samtidig håndtere omstilling. Med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon må omstilling prioriteres i økende grad for å dekke inn kommunens forpliktelser. Til dette kreves ledelse og personalressurser. Figuren under illustrer situasjonen som organisasjonen står i.



Figur 1: Fordeling av ressursbruk og tid når daglig drift og omstilling skal utføres i hverdagen.

### 1.3.1 Nedbemanning – en påfølgende del av omstillingsarbeidet

Nedbemanning er en prosess der en tilpasser antall ansatte til en kostnadsramme og/eller en omlegging av virksomheten. Det er ikke til å unngå at de igangsatte innsparings- og omstillingsprosjektene ikke har konsekvenser for medarbeidere i kommunen. Det rettslige grunnlaget er at det skal foreligge en formell, saklig begrunnet beslutning som kan føre til nedbemanning og/eller reduksjon av ansatte. Saklig grunnlag for nedbemanning kan være:

- Økonomisk situasjon
- Bortfall arbeidsoppgaver (rasjonalisering)
- Omorganisering
- Virksomhetsoverdragelse
- Endring i eksterne rammefaktorer som påvirker kommunal tjenesteproduksjon.

Lover og avtaleverk som berører nedbemanning og som danne grunnlaget for det Fauske kommune foretar seg, er:

Arbeidsmiljøloven (AML). Den har en rekke bestemmelser som kommer til anvendelse. De bestemmelsene som står sentralt i arbeidet med omstillingsprosesser er om medbestemmelse, om krav til tilrettelegging, medvirkning og utvikling, og bestemmelsene som behandler reglene om tilsetningsforhold og opphør av tilsetningsforhold.

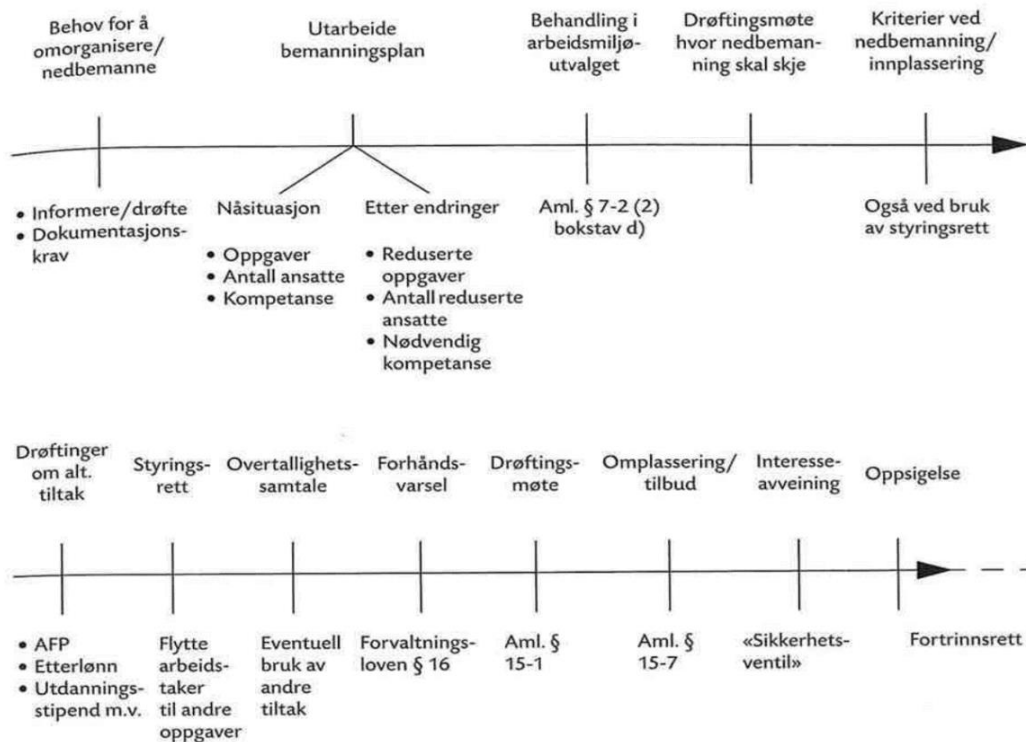
Hovedavtalen (HA) har bestemmelser om arbeidsgiver og tillitsvalgtes gjensidige plikter og rettigheter. I § 3-1 gis bestemmelser om arbeidsgivers plikt til drøfting ved endringer og omstillinger

som vil få betydning for arbeidstakerne og at arbeidsgiver "på et tidligst mulig tidspunkt informere, drøfte og ta de tillitsvalgte med på råd".

Både AML og HA fastslår at medvirkning skal skje på en måte som muliggjør reell påvirkning og innflytelse på beslutningene. Forvaltningsloven (FVL) angir regler for saksbehandling.

Arbeidstakere som er i en omstillingsprosess ivaretas i henhold til lov og avtaleverk. Arbeidsgiver har sammen med tillitsvalgte i arbeidstakerorganisasjonene drøftet retningslinjer for omstillingen i Fauske kommune. Dette bidrar til forutsigbarhet og tiltro til at utvelgelsen ved en nedbemanning ikke er tilfeldig. I tillegg til det formelle, gjennomføres det jevnlig samarbeidsmøter der partene sammen finner løsninger på utfordringene underveis – ut fra våre ulike roller.

Samtlige omstillingsprosesser følger retningslinjer for omstilling og nedbemanning. Skissen under viser hvordan kommunen må gjennomføre prosessen etter AML og HA. Dette er prosessløpet for hver enkelt ansatt i kommunen som er berørt av omstilling og nedbemanning.



Figur 2: Prosessløp for hver enkelt ansatt som er berørt av innsparings- og omstillingsprosess

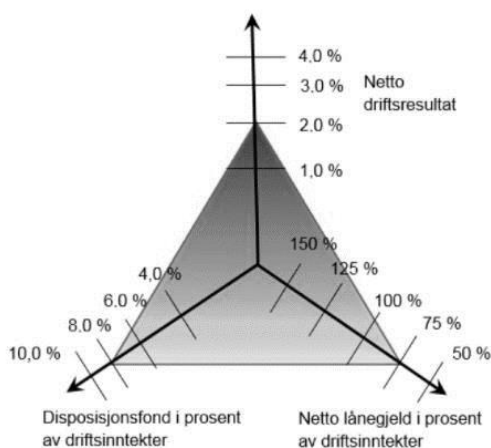
## 2. Økonomiske resultater

### 2.1 Økonomisk bærekraft og tiltak

I henhold til kommuneloven skal kommuner forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. I et samarbeidsprosjekt mellom NORD Universitet, Statsforvalteren i Nordland og Rana kommune ble KØB-modellen utviklet. Den skal med sine økonomiske handlingsregler bidra til god langsiktig styring, bærekraft og forutsigbare kommunale tjenester. Hensikten er at ved å overholde måltallene under skal en sikre økonomisk bærekraft over tid

- Netto driftsresultat i prosent (2%)
- Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter (75%)
- Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter (5-10%)

I KØB-sammenheng vil kommunen gjennom positivt driftsresultat bygge inn sikkerhet for uforutsette hendelser. Gjennom å gjøre avsetninger til disposisjonsfond vil en kunne håndtere uforutsette økonomiske utfordringer, uten å måtte gjøre endringer i driften i økonomiplanperioden. På samme måte vil en balansert gjeldsgrad opprettholde kommunes handlingsrom for drift i et langsiktig perspektiv (20-40 år).



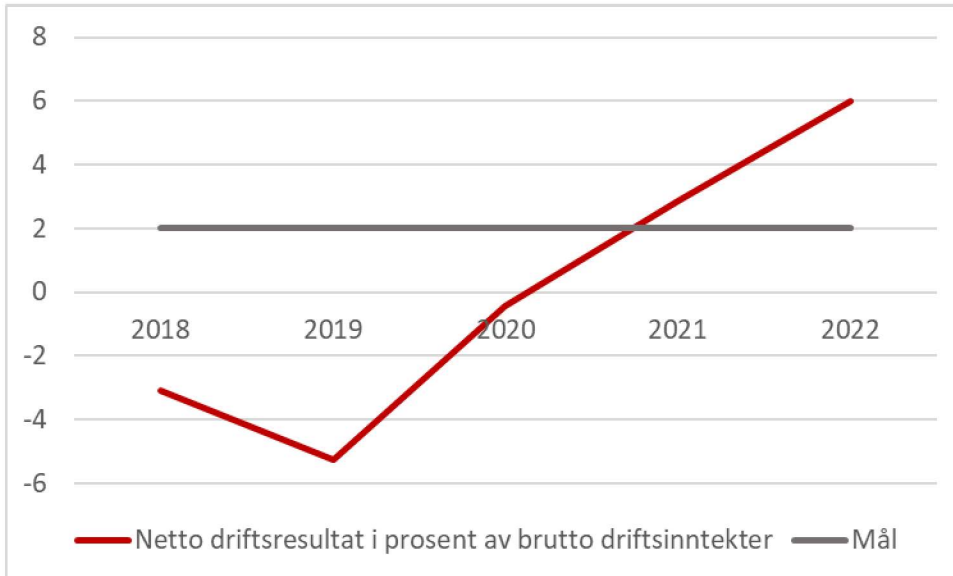
Figur 3: Økonomiske indikatorer i henhold til KØB-modellen

Tabellen under viser den økonomiske utviklingen i Fauske kommune. Dette viser tydelige resultater av omstillingsprosjektet, i tillegg til de organisatoriske resultatene beskrevet i kapittel 1.2.

Tabell 1: Økonomiske resultater i Fauske kommune

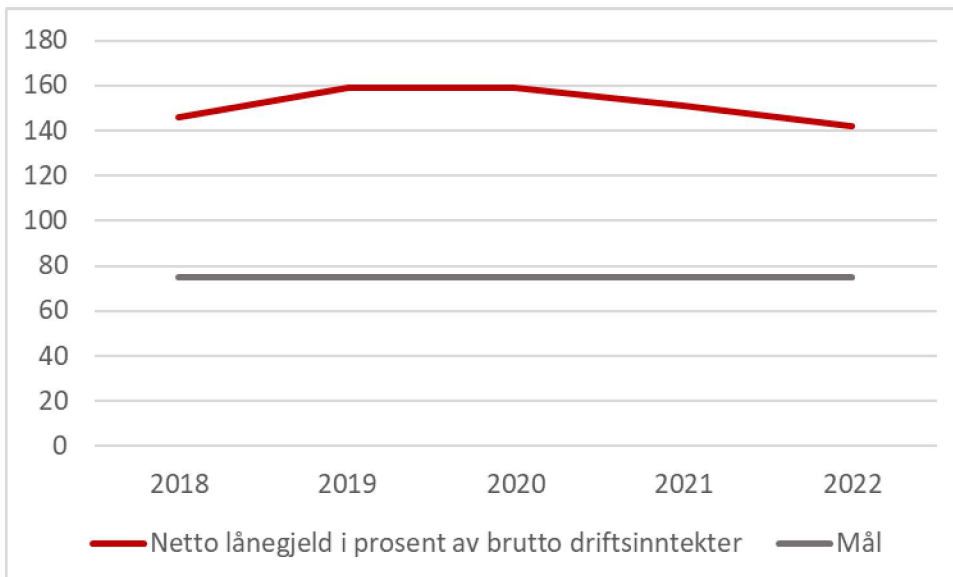
	2018	2019	2020	2021	2022	Mål*
<b>Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter</b>	-3,08	-5,24	-0,45	2,86	6,01	2
<b>Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter</b>	146	159	159	151	142	75
<b>Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter</b>	0	0	0	0	0	10

\*Vedtatte måltall i Fauske kommune



Figur 4: Netto driftsresultat

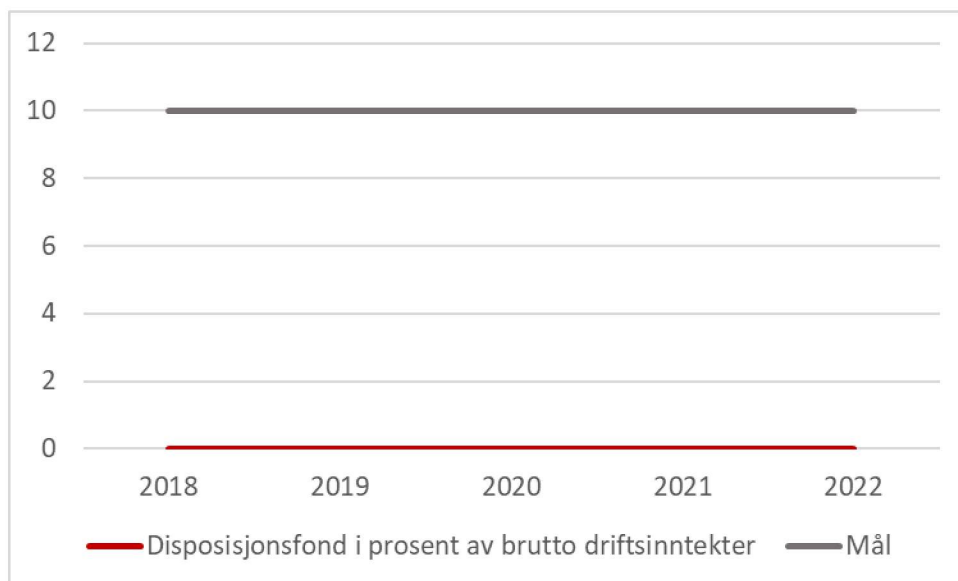
Netto driftsresultat (korrigert for premieavvik) viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Netto driftsresultat er et mål på kommunens økonomiske handlefrihet. Kommunal- og distriktsdepartementet (KMD) mener at netto driftsresultat i prosent av brutt driftsinntekter bør ligge på 2% for at økonomien skal betegnes som sunn. Dette nøkkeltallet har for Fauske kommune vært negativt siden 2010, men har i 2021 og 2022 oppfylt måltallet satt av KMD.



Figur 5: Netto lånegjeld

Investeringsnivået og låneopptak må ikke være større enn at utgifter til renter og avdrag kan dekkes av løpende frie inntekter. Det er derfor viktig å ha kontroll på utviklingen av gjeldsnivået. En av de største kildene til midlertidige svingninger som ikke automatisk kompenseres gjennom inntektssystemet er rentekostnader på gjeld. Uten avsetninger til disposisjonsfond gjør dette Fauske kommune svært sårbar for renteøkninger. Økte rentekostnader vil kunne medføre at det vil være mindre inntekter igjen til å finansiere ordinær drift. De senere år har rentenivået vært lavt, men har i 2022 beveget seg oppover mot 4 % og fortsetter å øke i 2023. Lånegjelden til Fauske kommune er

svært høy i forhold til 75 % som er anbefalt bærekraftig nivå i KØB-modellen. I det langsiktige omstillingsarbeidet er det nødvendig å fokusere på dette måltallet.



Figur 6: Status disposisjonsfond

Fauske kommune har kr. 0 i disposisjonsfond. Selv om kommunen har driftet med overskudd i 2021 og i 2022 så har dette overskuddet gått til å dekke tidligere års merforbruk. Disposisjonsfond er avgjørende for å kunne håndtere uforutsette hendelser som påvirker økonomien. I det videre omstillingsarbeidet, når det akkumulerte underskuddet er dekket inn, vil dette være i fokus i omstillingsarbeidet.

Som et resultat av omstillingsprosjektet, i tillegg til de store ekstraordinære inntektene, har kommunen gått fra underskudd i 2018-2020 til overskudd i 2021-2022. Dermed har kommunen dekket inn deler av det akkumulerte underskuddet. Samtidig er gjeldsgraden høy, og kommunen har ingen reserver på disposisjonsfond. Omstillingsprosjektet har bidratt til at den økonomiske utviklingen går riktig vei, men må fortsette for at Fauske kommune på sikt skal oppnå en bærekraftig økonomi.

**Økonomien er ikke målet i seg selv, men en forutsetning for å kunne levere gode tjenester til kommunens innbyggere, også på lang sikt.**

### 2.1.1 Fokusområder og tiltak

Oppsummert viser utviklingen at arbeid med omstillingen har bidratt til å øke kommunens inntekter og redusere årlige driftsutgifter blant annet som følge av det som fremstilles i tabellen under. Listen er ikke uttømmende men viser noe av det som følges opp.

Tabell 2: Oversikt over fokusområder og tiltak i arbeidet med omstillingen i kommunen

Fokusområde	Beskrivelse
Fokus på å øke kommunens inntekter	Selvkostområder: Kommunen har oppmerksomhet på selvkost og de kostnadene som direkte og indirekte gjelder produksjonen av tjenesten som det skal betales gebyr for, og som omfatter både faste og variable drifts- og kapitalkostnader.
	Plan og næring:



	<p>Det er tilrettelagt for næringsarealer som egner seg godt for industri- og næringsetableringer. Attraktive næringsarealer er regulert og ferdigstilt. Flere er under regulering. Noen av disse er allerede under opsjon.</p> <p>Det er klargjort for salg.</p>
	<p>Salg av næringsareal: Det er så langt solgt næringsarealer for over 40 mill. kr. Disse midlene er i hovedsak gått til å delfinansiere vedtatte investeringer. Flere eiendommer står for tur og skal selges.</p>
<b>Salg</b> av kommunale eiendommer/boliger	Salg av kommunale boliger for å kunne fornye boligmassen har over tid vært i fokus. Det er ferdigstilt nye moderne og mer tilpassede kommunale boliger. Ved å selge noen av de eldste boligene med stort vedlikeholds-etteslep, og som var lite brukervennlige, har gitt kommunen inntekter og handlingsrom. Dette handlingsrommet er brukt til å modernisere den kommunale bygningsmassen, godt hjulpet av tilskudd fra Husbanken.
Omdisponering	Redusere årlige driftskostnader for kommunen ved å samlokalisere tjenester/aktiviteter. Når lokalene er fylt opp så gir det såkalte stordriftsfordeler.
Eierforhold	Salg av kommunal bygningsmasse og kommunale tomter som ikke er i bruk av kommunen selv
	Oppfølging av kommunestyrets vedtak <i>prosjekt fra leid til eid</i> for å redusere årlige leiekostnader til andre, noe som viser seg å være høyere enn ved å eie selv, slik det er i dag, jf. utarbeidet ekstern rapport med beregningsgrunnlag.
<b>Effektivisering</b>	Det arbeides på andre måter ved at praksis er endret og nye metoder er tatt i bruk
Endring av arbeidsmetoder	Forenkling ved å ta i bruk nye teknologiske verktøy/programmer
Endring av tjenestenivå og tjenestetype	Tjenestevolum og oppgaver/aktivitetsnivå er redusert innen alle tjenesteområder i organisasjonen
	Ikke-lovpålagte oppgaver er betydelig redusert
	I nye tildelinger av tjenester har det vært en dreining. Ofte er det først startet man først med å tildele tjenester på et riktig nivå/tjenestevolum ut fra behov i dag. Erfaringer viser at det tidligere ble tildelt tjenester ut fra et antatt framtidig behov. Tildeling kan skje i flere omganger ut fra brukernes forløp.
<b>Strukturelle endringer</b>	Adm.organisasjonsstruktur er endret innen flere tjenesteområder og i fellestjenester. Sist innen helse og omsorg, samt at det var en gjennomgang av lederstrukturen/ledernivå og antall ledere
<b>Styrking av økonomi og virksomhetsstyringen</b>	Utarbeidelse av delprosjekter og porteføljestyling. Innledende fase i omstillingsarbeidet var prosjektorganisert.
	Eierskap og budsjettkontroll:  Årlig budsjett- og økonomiplanprosess starter i februar og det legges fram et konsekvensjustert budsjett til kommunestyret i juni hvert år. Det første året var i 2022 (budsjett 2023). Det arbeides parallelt med tiltak som legges fram på høsten.  Fokus på transparente budsjettprosesser  Utarbeidelse av tiltakskort som er vedlegg i årlige fremlagte budsjett
	Etablering av interne rapporteringsrutiner for status og oppfølging
<b>Styrking av internkontrollen</b>	Kommunen har ansvar for mange tjenester av stor betydning for folks liv. Vi forvalter store ressurser og er avhengige av tillit fra innbyggerne.

	Internkontrollen er en del av kommunens styring og ledelse. Den hjelper oss å skaffe og holde orden i eget hus.
<b>Rekruttering og riktig kompetanse i fokus</b>	Oppmerksomhet på strategisk kompetanseledelse, som bl.a. innebærer målrettet rekruttering ut fra kommunens behov for å øke organisasjonens måloppnåelse og verdiskapning på kort sikt, og videre jobbe med helhetlig satsing på kompetanse i organisasjonen.
	Kompetanseplanlegging: Kommunen trenger rett kompetanse på rett sted – og til rett tid – for å levere gode tjenester til innbyggerne. Refleksjon over kommunens utfordringer og muligheter er nødvendig for å kunne ha en strategisk tilnærming til kompetanseutvikling. Hva er innbyggernes nåværende og framtidige forventninger? Hva er de ansattes forventninger? Hva er kommunens egne forventninger til seg selv som tjenesteyter og myndighetsutøver i årene framover?
<b>Organisasjon og ledelse</b>	Det jobbes etter en rettventd organisasjon med rettventde ledere. Det betyr at organisasjonskartet er snudd opp ned. Vi er til for befolkningen, og de som gir tjenester til innbyggerne våre er medarbeidere som assistenten, læreren, vernepleieren osv. Deres ledere er igjen nærmest der tjenestene gis, og derfor løses oppdraget vårt på lavest mulig nivå. Og slik det det fortsette – nivå for nivå. Kommunedirektøren er lengst unna der tjenestene gis, men som likevel har hovedansvaret, er derfor helt avhengig av ledere som løser kommunens oppdrag gjennom sine medarbeidere.
Rettventd organisasjon med rettventde ledere som løser vårt OPPDRAG	Lederutvikling og ledertrening
	Kommunedirektørens videredelegering av myndighet til ledere

## 2.2 Nedbemanning – inngår som et resultat av omstillingsarbeidet

Med bakgrunn i budsjettvedtak for 2023 og kommunens behov for omorganisering og effektivisering av driften, ble det i januar avholdt drøftingsmøte etter hovedavtalen del B § 1-4-1 – Omorganisering med hovedtillitsvalgte. Prosessen er gjennomført i henhold til denne planen:

Gjennomgang av nedtrekk i de enkelte tjenesteområdene, kriterier for utvelgelse, prosess ved endring og opphør av arbeidsforhold og prosessplan for nedbemanning er gjennomgått i drøftingsmøter og statusmøter. Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har fått orientering om prosessen underveis.

Utvalgskrets ble besluttet og har som i tidligere nedbemanningsprosess vært i det enkelte tjenesteområdet

- Oppvekst og opplæring
- Helse og omsorg
- Stab og støttefunksjoner.



Vedtatte nedtrekk fordelt på virksomhetsområder ref. budsjett for 2023:

## Oppvekst og opplæring

Tabell 3: Tiltak i 2023 knyttet til lønnskostnader

Tiltakskort	Årsverk	Besparelse	Kommentar
1855	0,2	115 965,-	Familiens hus – Redusere aktivitetsnivå med 0,2 årsverk
1864	0,1	31 971,-	Oppvekst – Barnehage – Assisterende styrer – Reduksjon på 0,1 årsverk
1952	1,1	233 000,-	Oppvekst – SFO – Redusere antall stillinger på skolefrie dager. Begrunnet i at det er færre elever på skolefrie dager i SFO
1957	2,8	797 000,-	Oppvekst – Skole – Redusere antall ansatte
<b>Totalt</b>	<b>4,2</b>	<b>1 177 936,-</b>	

### Tiltakskort 1855:

Reduksjon med 0,2 årsverk ved er knyttet til en barnevernkonsulent. Stillingen står vakant. Stillingen er knyttet til avspasering etter vakt i barneverntjenesten.

### Tiltakskort 1864:

Reduksjon 0,1 årsverk er i prosess.

### Tiltakskort 1952:

Reduksjon med 1,1 årsverk knyttet til stenging på skolefrie dager.

### Tiltakskort 1957:

Reduksjon med 2,8 årsverk er knyttet til lærerverdi. Det betyr at det ikke nødvendigvis må være en lærerressurs. Slik det ser ut nå løses dette med naturlig avgang, og det er ikke nødvendig å starte prosess med nedbemanning.

### Oppsummert:

Det er en viss utskiftning av personell i alle tjenesteområder i løpet av et år. Når ansatte søker på andre stillinger i og utenfor kommunen, da vil det samtidig forventes noe naturlig avgang. Samlet sett og overordnet betyr det at nedtrekkene i skole ikke vil bli effektuert. Det vil høyst sannsynlig være behov for å rekruttere flere nye lærere.

Det kom ikke en avklaring på om det blir gratis SFO også for 2. klassinger i revidert nasjonalbudsjett som ble fremlagt 11.mai 2023, men det er registrert en økning i antall barn som har søkt om plass i SFO i 2023 i Fauske kommune, og en økning i antall barn i barnehagen i Sulitjelma. Det lar seg derfor ikke gjøre å kombinere SFO og barnehagedrift i Sulitjelma som tidligere. Samlet sett vil det derfor ikke være mulig å gjennomføre nedtrekket på 1,1 årsverk i SFO. Planlagte nedtrekk i tjenesteområdet blir dermed ikke effektuert.

## Helse og omsorg

Tabell 4: Tiltak i 2023 knyttet til lønnskostnader

Tiltakskort	Årsverk	Besparelse	Kommentar
1902	1,0	755 369	Omsorg – Hjemmetjenesten – Ny vurdering av behov for fagutvikler. Holdes pr i dag vakant
1903	1,0	691 535	Omsorg – Fellestjenester – Ny vurdering av behov for kvalitetsrådgiver Vakant stilling
1904	0,5	308 531	Hjemmetjenesten, Avvikle 0,5 årsverk dagtid
<b>Totalt</b>	<b>2,5</b>	<b>1 755 435</b>	

**Tiltakskort 1902:** Sto vakant i 2022, og blir holdt vakant i nåværende økonomiperiode.

**Tiltakskort 1903:** Elementer fra denne stillingen er tatt inn i rådgiverstilling for helse og omsorg.

**Tiltakskort 1934:** Stillingens står vakant, medarbeider har fått ny stilling.

### Oppsummert:

Det er ingen nedbemanning i tjenesteområdet. Besparelsene ansees som effektivt.

### Stab- og støttefunksjoner

Tabell 5: Tiltak i 2023 knyttet til lønnskostnader

Tiltakskort	Årsverk	Besparelse	Kommentar
1838	0,5	219 750	Eiendom – Valnesfjord – Renhold – Ny ressursfordeling
1836	0,5	297 818	Plan – Samfunnsplanlegger – 0,5 årsverk holdes vakant, pr i dag ubesatt
1911	1,0	343 690	Plan – Folkehelserådgiver – Avvikle 0,5 årsverk, holder resterende 0,5 årsverk vakant
<b>Totalt</b>	<b>2,0</b>	<b>861 258</b>	

### Tiltakskort 1838:

Nedtrekk er effektivt med naturlig avgang. Stillingen ble trukket og det ble investert i bil slik at renholdere kommer seg mer effektivt mellom byggene. Nedtrekk på 0,5 årsverk ansees som effektivt.

### Tiltakskort 1836:

Samfunnsplanleggerstillingen holdes vakant, eventuelle behov for tjenester kjøpes eksternt.

### Tiltakskort 1911:

Folkehelsestillingen er avviklet.

**Oppsummert:** Total besparelse på 2 årsverk er som effektivt.

### Konklusjon

Innsparingene innenfor samtlige tjenesteområder er å anse som effektivt.

Det er gjort et solid arbeid i organisasjonen for å følge opp vedtak, innfri pålagte driftstilpasninger og gjennomføre tiltak i omstillingen. Alle målene er ikke nådd, men forbedringene er betydelig.

### 3. Veien videre

#### 3.1 Prosjektskjønnsmidler

For 2023 ble det søkt til Statsforvalteren i Nordland om 1,625 mill. kr. i prosjektskjønnsmidler. Fauske kommune er tildelt 1,3 mill. kr., noe som tilsvarer bevilgning i tidligere år. Midlene dekker lønnskostnader til prosjektstillingene knyttet til omstillingsprosjektet.

#### 3.2 Status tiltaksplan i ROBEK – prognose etter årsregnskap 2022

Tabell 6: Netto driftsresultat og akkumulert merforbruk/disposisjonsfond

	Over-/underskudd	Akkumulert merforbruk/disp.fond
2021	11 961 728	-84 422 337
2022	63 720 202	-20 702 135
2023	-31 711 035	-52 413 170
2024	1 518 000	-50 895 170
2025	20 000 000	-30 895 170
2026	40 000 000	9 104 830
2027	40 000 000	49 104 830
2028	40 000 000	89 104 830
	<b>NDR*</b>	
2029	40 000 000	95 000 000
2030	40 000 000	95 000 000
2031	20 000 000	95 000 000
2032	20 000 000	95 000 000
2033	20 000 000	95 000 000
2034	20 000 000	95 000 000
2035	20 000 000	95 000 000
2036	20 000 000	95 000 000
2037	20 000 000	95 000 000
2038	20 000 000	95 000 000
2039	20 000 000	95 000 000
2040	20 000 000	95 000 000

Tabell 6 viser vedtatt tiltaksplan, oppdatert med faktiske regnskapstall for 2021-2022 og budsjett 2023. Dersom regnskapsresultatene fremover er i henhold til tiltaksplanen vil det akkumulerte underskuddet være dekket inn som en del av regnskap 2026.

#### 3.3 Videre aktivitet i omstillingsprosessen

De neste årene av omstillingsprosjektet kan bli – om mulig – enda mer utfordrende. Det er særlig gjeldsbyrden som utfordrer, fordi kommunen har særskilt høy gjeldsgrad, i tillegg til det akkumulerte underskuddet som må dekkes inn. Utfordringene knyttet til kommunens gjeldsgrad er særlig nå forsterket, hvor særlig økte renter rammer kommunen. Fauske kommune har ingen reserver som kan

brukes ved økonomiske svingninger. I tillegg har kommunen allerede høstet de mest «lavthengende fruktene» når det kommer til innsparings- og effektiviseringstiltak, og den videre fasen av omstillingsprosjektet antas derfor å bli mer krevende når nye tiltak skal identifiseres, kartlegges og realiseres. Kommunen går i så måte inn i en fase i omstillingen der fokus endres. Ettersom kommunen begynner å få kontroll over kostnadene er tiden inne for særlig å ha oppmerksomhet på utvikling ved å gå **fra tradisjon til innovasjon**, med mål om å skape mer for mindre.

Med dette vil omstillingsprosjektet i 2023-2024 ha følgende fokusområder. Heller ikke her er listen uttømmende, men viser det som har hovedfokus.

Tabell 7: Hovedfokusområder i omstillingsarbeidet i 2023-2024

Fokusområde	Beskrivelse
Utarbeidelse av <b>kunnskapsgrunnlag</b>	Arbeid Perspektivanalyse for Fauske kommune (i et 40 års-perspektiv). Kunnskapsgrunnlaget gir bedre forutsetninger for å kunne planlegge og styre kommunen i framtiden.
Styrket <b>innbyggerdialog</b> og tilrettelegging for <b>næringsutvikling</b>	Tilrettelegge for demografiutvikling og for å skape innbyggerarenaer for samhandling, dialog og framtidig utvikling av Fauskesamfunnet. Rådhuset er foreslått som en slik arena. Kommunikasjon, informasjon og dokumentasjon: For å skape bidra til å oppnå økonomisk bærekraft i kommunen, er god kommunikasjon en nøkkel til å oppnå en felles forståelse blant kommunens ansatte, folkevalgte og innbyggere.  God dialog er en forutsetning for å oppnå og opprettholde et godt forhold mellom kommunen og våre innbyggerne og næringsliv.
Tilrettelegge for <b>grønn infrastruktur</b> for å oppnå økt sysselsetting, øke vårt klimabidrag og bidra til å øke innbyggertallet	- Oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel - Revidering av kommuneplanens arealdel - Etablering av samarbeidsprosjekt med fylkeskommune og sentrale private aktører - Etablere prosjektstilling som en forlengelse av «prosjekt fra bru til bru» og nå med endret innretning for å møte morgendagens behov
Kommunekompasset som verktøy for styrke oppmerksomheten på <b>kvalitets- og utviklingsarbeid</b>	Kommunekompasset beskriver den ideelle forvaltningspraksisen i en kommune. Kommunene måles så opp mot dette idealet og man får en beskrivelse gjennom poeng og tekst hvor nære eller langt unna man står idealet. Rapporten gir et veldig godt blikk på hva som er kommunens strategiske utfordringer som organisasjon, og et godt grunnlag for en refleksjon rundt hva kommunen bør prioritere av utviklingsarbeid fremover. Idealkommune er en kommune som: - jobber systematisk og planmessig - helhetlig og integrert - vektlegger resultater og effektivitet - er åpen og brukerorientert - kontinuerlig evaluerer sine tiltak og resultater - evner å lære av denne evalueringspraksisen.  Det skal utarbeides en utviklingsstrategi/plan etter gjennomføring av evalueringen i mai 2023.
<b>Digital transformasjon</b>	Planlegge og tilrettelegge for digitaliserte løsninger gjennom digital transformasjon, selvhjulpne medarbeidere og innbyggere.

	Arbeid med modenhet/modenhetsanalyser ifm digital omstilling.
<b>Organisasjon og ledelse</b>	Det skal fortsatt jobbes etter en rettvendt organisasjon med rettvendte ledere. Det betyr at organisasjonskartet er snudd opp ned. Vi er til for befolkningen, og de som gir tjenester til innbyggerne våre er medarbeidere som assistenten, læreren, vernepleieren osv. Deres ledere er igjen nærmest der tjenestene gis, og derfor løses oppdraget vårt på lavest mulig nivå. Og slik det det fortsette – nivå for nivå. Kommunedirektøren er lengst unna der tjenestene gis, men som likevel har hovedansvaret, er derfor helt avhengig av ledere som løser kommunens oppdrag gjennom sine medarbeidere.
Rettvendt organisasjon med rettvendte ledere som løser vårt OPPDRAG	Lederutvikling og ledertrening
	Kommunedirektørens videredelegering av myndighet til ledere. Utarbeidelse av nye lederavtaler.
<b>KØB + KVALITET + OPPDRAGSFOKUS</b>	Kommunal økonomisk bærekraft (KØB), med dreining mot kvalitetsarbeid og fokus på hvem kommunen er til for. Da ser det slik ut: KØB + KVALITET + OPPDRAGSFOKUS

### Nærmere om pådrivere, ressurspersoner og støtte i det videre omstillingsarbeidet

Det primære i omstillingen er at arbeidet skal være gjennomgripende for hele virksomhetens struktur, organisering, styring, ledelse og kompetanseutvikling.

I omstillingsprosjektet er det ansatt to medarbeidere, og det er avsatte midler til arbeid med digitalisering, som finansieres av prosjektskjønnsmidler fra Statsforvalteren. Siden prosjektet er blitt så godt integrert i organisasjonen, jobber også flere av kommunens ledere og medarbeidere med oppgaver som er beslektet med prosjektoppfølgingen.

Prosjektet har en rådgiver i samfunnsøkonomi, strategi og analyse. Denne ressursen hjelper organisasjonen med å lage gode utredninger og analyser for å vise effektene av de ulike potensielle tiltak og beslutninger i kommunen. Kunnskap om analyse, sammenstilling, utredninger og formidling er helt nødvendig for å oppnå økonomisk balanse i kommunen. Samfunnsøkonomen skal utarbeide et helhetlig kunnskapsgrunnlag - en perspektivanalyse - som peker på fremtidens utfordringer og hvordan vi planlegger å møte den i vår kommune. Perspektivanalysen skal bidra til en mer helhetlig, kunnskapsbasert og effektiv planlegging.

Omstillingsprosjektet berører kommunens medarbeidere, politikere, innbyggere og næringsliv. For å bidra til å oppnå økonomisk bærekraft i kommunen, er god kommunikasjon en nøkkel til å oppnå en felles forståelse blant kommunens ansatte, folkevalgte og innbyggere. God dialog er en forutsetning for å oppnå og opprettholde et godt forhold mellom kommunen og innbyggerne. Dette er særlig viktig i Fauske kommunes økonomiske situasjon, og kommunedirektøren ser derfor på dette som helt sentralt i den videre fasen av omstillingsprosjektet, fordi en felles forståelse og samme budskap kan være det som gjør at kommunen kan komme videre, til neste nivå, i omstillingsarbeidet. Dette er et nødvendig virkemiddel for at omstillingen ikke bare skal virke nå, men også over tid. Det er ansatt en egen kommunikasjonsrådgiver i et 3-årig prosjekt som skal hjelpe kommunen til å nå mål.

Digitalisering er en nøkkel til omstilling gjennom både effektivisering og rasjonalisering av tjenester. Fauske kommune har gjennom både samfunnsplan og budsjettvedtak satt seg høye ambisjoner om en digital omstilling. Med bakgrunn i fremtidens krav, har kommunen mål om bedre innbyggertjenester og mer effektiv drift. Det er et stort og krevende arbeid som skal realiseres parallelt med ordinær drift

og innføring i vår nye organisasjonsmodell. Skal kommunen lykkes med omstillingsarbeidet er det avgjørende at vi har oversikt og kontroll på nå-situasjonen innen dette området. Gjennom tydelige prioriteringer skal det styres en portefølje av prosjekt som til sammen tar kommunen mot et fremtidsbilde med gode velferdstjenester. Samtidig ser vi at gjeldende trusselbilde krever at vi kontinuerlig jobber med sikkerhetsarbeidet på den teknologiske plattform, og at vi utarbeider rutiner og opplæringstiltak for alle ansatte. I denne sammenheng må det gjøres viktige grep for å utvikle vår digitale plattform med en teknologisk arkitektur som er robust og tilrettelagt for fremtidsrettede velferdstjenester.

Dette prosjektteamet vil sammen med ledere og øvrige medarbeidere i kommunens tjenesteområder være pådrivere, ressurspersoner og støtte i det videre omstillingsarbeidet for kommunens folkevalgte og kommunedirektøren. Vi ser at omstillingsarbeidet virker og gir resultater, og det er helt nødvendig å videreføre og styrke det pågående effektiviserings-, utviklings- og omstillingsarbeidet også i tiden som kommer.